

iam apparet utilis que ante erat inutilis. Cum ergo quecumq; mutatio siue parua siue magna circa lram pape. que p immutationem potest appare...

An autem aperies lras debeat puniri tanq; falsarius? Rñ. Pano. in. c. cum olim. et. j. de offi. de le. dicit q; aut iste aperit lras ostendedo cas aduer...

An autem scriptura confecta per falsum notarium sit nulla? Rñ. Pano. in. c. fraternitatis. de bereñ. de mente Inno. dicit q; aut loquimur de in...

Sed dubium est: quando ante damnationem notarij reperitur instrumentum habens plura capitula. Et in vno est admixta falsitas: an reprobec...

rit stantia falsa. no phibet alia instrumenta fieri. et sic valida est si rñ illud vult notari...

vel extrinseca: vt q; scripsit contrahentes esse cōsan guincos: vel aliquid aliud qd nō facit ad negociū: licet hoc sit falsum. nō reprobat instrū. ppter hoc...

Aditio. Quod paterfa. debet regere et corrigere familiam suam? Sic put...

terfa. nō solum tenet curam regiminis habere circa domesticos. i. circa filios: vt exponit Augu. sed etiā circa oēs suos p quos intelligunt illi qui de familia sua sunt. et hec cura correctōnis...

Querit ad dñs teneat pascere famulos suos tempore infirmitatis. Et an teneat ad omnes impensas: forte em eget magna cura et diuturna. et in medicinis est exponēda magna quantitas pecunie: de hac. q. vide p Bart. in. l. si cum dote. §. sin autē. ff. solu. matr. et in. l. in rebus. ff. como. Et cōcludit q; ad magnas expēsas nō tenet. qd intellige rōne famulatus. sed alia rōne: vt q; primus. si ille nō habeat vnde sibi subueniat: pōt implorare officium iudicis contra eum: vt sibi subueniat. si est soluen...

Publico qd exivit... ad banded iudicij sola... officij publici sum...

ADDITIO An frua ca ludi l'iori vno vestre vili t'vgt p'rat moztul? **F**errie **Fo. CIII.**
In mulier suo proposito utile iudicari ut vili vestre vtili t'vgt p'rat moztul? **F**errie **Fo. CIII.**
hoyb luxuriam extrat p'rat moztul? **F**errie **Fo. CIII.**
hoc videtur q' de affirmat vestre p'rat
vrozū p' h'uitat. t' ordūso. t' vadut
luzuriam p'ntat ca d'vazozū ab h' mala

Sed hic querit de q. quotidiana. An istis de-
nunciatoribus sinodalibus plene credat? Rñ. glo. in
S. aliqui. iij. q. iij. q. sic. si denunciant notoria. Si
vo aliud crimen: nō credit eis nisi pbent. s. Bar.
in l. diuus. ff. de cu. re. distinguit quedam esse ma-
leficia graua. et in istis nō credit eis. et sic loquit. d.
l. diuus. quedam sunt maleficia nō graua. et tunc
quōq; p'statū denūciator: ad denūciandum qd re-
ipia inuenit. Exemplum. Aditū aliq's p' ciuitate
ad accusandum ludentes et portantes arma et simi-
lia leuia. et in istis credit tali officiali referenti se sic
inuenisse. Ita loquit fm eum. l. i. s. quies. ff. d. of.
p. yr. Si vo officialis non mittit ad referendum
id qd videt. s. aliud qd repperit ex auditu et fama
alioz. tunc talibus officialibus non creditur: sed pro-
dest vt perueniatur ad inquisitionem. hec Bart.
Et predicta vident satis equa. p quib; facit con-
suetudo generalis totius mundi. licet Panoymi.
in. c. p'eterea. d. testi. co. de iur. afe. d. dicto.

Quid autem dicendum de statutis. seu consue-
tudinibus quarundam terrarum: que constituunt
hōi denunciatores. seu cāparios ad denuncian-
dum quoscunq; inuenierint in vineis vel hōi: si
ue damnum fecerint: siue non. etiam si nil omni-
no comederent vel auferent. immo qd plus est tenent
denunciare si inuenierint canes intrantes di-
ctas vineas etiam si nil mali facerēt. qd p'ima frō-
revidet iniquitas. Sed dicendum q' ex quo dicit
p'minitates p'senscrit dicitis statutis. tales denū-
ciatores poterunt damnificantes denūciare. et me-
rito eis dici potest. Patere legem quam ip'e tu-
leris.

Quid autem de senectis epoz que sunt quoti-
die. p'nta. quis amittit anulum. Episcopus ad in-
stantiam illius fecit edictum. q' si quis inuenit di-
ctum anulum: teneat sibi p'ntare sub pena excom-
municatōis rē. Cui' inuenit dicitū anulū. s. q' tan-
tū dē dēbat h'ie ab illo q' amittit dicitū anulū nō no-
tificat. Querit an possit salua p'sciētia retinere di-
ctum anulum in recōpensatōem illius qd h'ie dō.
An vo teneat: hoc non obstante: manifestare pla-
ro. Et dicendum q' inspiciedus est tenor s'raz ep'i.
seu iudicium. Sunt enī q'dam s'fe comminatione q'
sunt valde generales. vt p'nta. q' petrus amittit ta-
lem rem. et q' si furata sit q' deum et p'sciam et malo
animo et hōi. Et in hoc casu: ille qui habuit talē
rem et retinet in p'pensatōez: non est obligatus re-
stituere: nec etiam manifestare: ex quo talis non
habuit talem rem malo animo: nec p'scientiam.
Sunt etiam q'dam s'fe que loquunt magis sp'alit'
etiam facientes mentionem: q' in casu recompen-
sationis vel hōi teneant manifestare. Et in hoc
casu dicendum q' tenet: vel restituere vel saltem
indicare prelato: ex q' p'stat de eius voluntate. **+**

Ferrie. feriaz quedam dicunt tem-
poranee. quedam repentine. quedaz so-
lēnes. Tempore sunt que dant p' fru-
ctib; colligendis: et sunt duoz mensium. grā mes-
sum et vindemiar. s. vn' p' messib; et aliis p'vin-
demijs. Et in omni terra dande sunt ferie p' mes-

sius. etiam si non crescat ibi annona. quia homi-
nes communiter grano indigent et habent neces-
se sibi aliquo tempore puidere. Sed p' vindemijs
non dabuntur nisi vbi sunt vinee. vel saltem vbi
est communis vsus vini. Et in his non potest fi-
eri p'cessus iudicialis: nisi de consensu partium. ex
eo. conquestus. Repentine vero ferie sunt quas im-
perator indicat. vel ppter victoriam quam fecit. vt
quia vxorem duxit. vel quia filius ei natus est: et
hōi. Et dicuntur repentine: quia repente siue
subito indicunt. Et nullus preter principem eas
in dicere potest. Et de ferijs. l. a nullo. Et has feri-
as populus tenet obseruare. saltem in publico. ex
quo princeps potest eas in dicere. Ferie vo solen-
nes: siue festiue. sunt quedaz solennitates que ha-
bentur in dicto. c. conquestus. et in. c. p'nuncian-
dum. de conse. disti. iij. s. Natalis domini. sancti
Stephani. Johānis euangeliste. Innocentij. Septē
dies dominice passionis. et Resurrectionis cum
septem diebus sequentibus. Ascensio. Penthe-
cum duobus diebus qui sequunt. Natiuitas
Johannis baptiste. Annunciationis et dominice.
et assumptionis virginis. et natiuitatis et purifica-
tionis eiusdem. Duodecim apostolor. beati Lau-
rentij. Omnium sanctor. sancti Martini: ac die-
bus dominicis. Dedicatio san. Michaelis. Item
dedicatio cuiuscunq; oratorij. Item rogationes.
tribus diebus ante ascensio. domini. Et ille festi-
uitatis quas singuli episcopi in suis episcopijs cū
populo et clero duxerint venerandas. Item statū
it Eusebii. q' festum inuentionis sancte Crucis
v. nonas May solenniter celebret. de conse. disti.
iij. Cruc. Item festum corporis Christi. vt in de.
si dominum. de reli. et venera. sanctorum. Et nota
q' inter predictos dies sunt quidam qui de facto
non festantur: qm ad cessationem ab operib;
sed videntur abrogati per contrariam consuetu-
dinem que in eis habet locum: cum non ita sint d'
p'cepto: sicut est dominica et maio: es illa. Isti au-
tem dies sunt tres dies rogationum. Quidaz eti-
am non seruant omnes septem dies passionis.
nec etiam totam octauam pasce. etiam quo ad cel-
sationem ab operibus. quia quasi vbiq; consuetu-
do est in contrarium. Nota tamen q' consuetu-
do non excusat qm ad s. sta iure d. u. n. De fe-
sto autem dedicationis cuiuscunq; oratorij suan-
da est cōstitutio terre vel parochie. licet de iure ali-
ud sit. Idem dicendum de festis euangelistarum
et quatuor doctorum principalium: seruandam. s.
fore consuetudinem. Et archid. floren. dicit in di-
ctis festis: sine dubio: cessante consuetudine posse
operari.

An autem episcopus cū clero sine populo pos-
sit indicere festum? D. an. in dicto. c. conquestus.
vt refert Panoymi. ibi dicit. olim obtinisse q' nō
per illam literam. Sed postea mutauit sententiaz
dicens. q' solus episcopus cum clero seu capitulo
hoc possit. quia in his que tunc in anime fauo-
rem: quilibet est subiectus episcopo. de fo. compe.
cum sit. Sed Panoymi. ibi tenet oppositum. Nam

Ner
distat d. r. exy
scup. vbi dicitur
q' nō dicitur mltē
v' h' vili Na q'
vico d. l'ia aliq'
dor. et h' v' p'ont'
q' q' d' illig'it. de
azmij q' b' vizi
vnde p' q' b' d'
q' q' mulier nō
p'ortat arma vizi
td q' d' d' v' h'
mulier et p' d' p' t'ao
s' r. t' d' q' s' far
cat susp'it'io
q' q' p' h' b' mulier
i' faris m'act' por-
tabat arma vizi
t' i' faris v' m' b' s'
v' p' r' t' ab'at o' m' i'
ta mulier et d' s' t' u'
m' ita v' a' s' p' o' t'
r' o' b' i' f' u' s' i' s' p' l' i' a'
p' d' o' s' u' b' d' e' a' b' o' m' i'
n' a' b' i' t' a' p' d' d' i' u' i' r'
q' q' f' a' r' t' e' s' a' b' o'
m' i' n' a' t' i' o' n' i' s' s' e' p' t' a'
s' a' r' a' r' i' p' t' a' r' o' i' t'
p' d' o' l' a' t' a' s' e' u' a' l' i'
q' u' o' q' a' d' p' o' l' a' t' a'
p' l' i' m' b' i' t' a' r' i' t'
S' i' l' z' m' l' z' t' o' s' u' r' a' s'
s' i' t' p' r' a' n' d' i' t' r' i' n' g'
u' s' q' a' u' r' o' s' a' b' s'
r' a' u' s' a' r' o' b' i' l' i' s' f' e' d'
e' t' l' u' i' t' a' t' i' s' t' a' t' i'
t' a' t' e' n' p' r' a' t' m' o' z' t' u'
l' i' v' i' t' m' a' d' f' a' r' i' a' t'
v' e' t' i' n' d' i' c' a' r' i' s' v' i' t'
d' e' m' o' z' t' a' l' i' s' i' n' m' l' z'
s' i' t' o' t' a' d' e' r' a' l' u' a' t'
e' t' f' a' r' i' t' a' t' e' l' i' n' t' q'
e' t' i' m' a' i' o' r' e' d' e' i' s' i' s' t'
S' e' d' s' i' q' o' f' a' r' t' i' n'
s' u' p' s' i' t' i' o' n' e' s' i' n'
r' o' m' p' t' u' s' s' i' g' f' i' c' a' r' o' s'
i' l' l' u' s' q' d' s' i' g' f' i' c' a' r' o'
m' i' a' s' i' g' f' i' c' a' r' o' s'
v' i' z' i' t' u' r' p' r' a' z' i'
m' o' z' t' a' l' i' t' z' i' n'
I' t' e' m' a' t' s' t' i' l' l' a' q'
s' t' e' p' h' i' b' i' t' a' m' u' l' i' e' r' i' s'
R' e' m' l' i' a' q' v' i' p' t'
p' d' i' r' a' t' i' o' n' e' s' o' n' t' p' u' b'
l' i' c' i' t' q' l' d' r' a' d' y'
r' i' m' i' s' e' x' i' q' i' t' d' i' c' a' t'
q' m' u' l' i' e' r' z' s' e' l' i' n' a'
s' a' r' s' o' t' h' p' o' s' s' i' t' p' s' i'
r' a' z' e' t' i' q' f' i' n' a' l' i' s' nō
f' m' a' t' p' d' i' s' s' q' o' r'
q' z' f' i' e' t' s' i' a' d' r'.

Ubi q' q' m' l' z' q' u' i' b' d' o' r' t' a' v' o' l' u' t' p' r' o' d' u' c' t' u' s' d' o' n' t' nō p' s' u' m' a' t' l' a' i' n' g' a' t' p' u' b' l' i' c' i' s' p' l' u' r' i' b' u' s' r' o' g' a' n' t' i' b' u' s'
d' o' n' t' nō a' u' d' i' a' t' I' t' e' m' n' o' t' e' p' t' s' a' r' v' a' s' a' n' s' f' a' r' i' a' s' p' a' l' l' a' s' r' o' s' i' g' n' a' n' t' i' n' i' m' p' u' d' i' c' i' a' t' a' l' t' a' r' i' s' s' e' z'
u' t' i' t' s' a' r' i' t' u' s' p' r' i' m' i' s' i' t' e' t' n' u' r' p' t' a' r' t' u' d' a' l' i' q' u' o' z' d' i' s' t' i' n' c' t' i' o' n' e' n' u' r' a' l' i' q' u' i' b' u' d' i' u' n' t' u' t' i' t' n' o' u' a' d' i'
p' o' z' z' e' t' i' t' a' t' a' d' e' x' i' n' t' p' I' t' e' m' n' o' p' t' e' a' r' b' i' t' r' i' o' e' t' i' g' i' t' a' t' h' u' i' t' i' n' i' s' i' d' i' o' z' n' o' p' t' p' o' s' s' i' t'
l' u' i' n' p' r' a' z' i' u' i' t' r' a' p' p' a' t' u' o' z' u' t' n' o' t' a' t' d' i' f' i' n' i' s' d' i' z' e' u' n' u' r' A' n' p' o' s' s' i' t' i' n' t' i' s' t' i' p' r' a' t' i' m' a' l' i'
v' i' d' e' s' e' a' t' t' e' t' p' a' p' l' i' z' n' p' t' a' r' r' u' s' a' r' i' u' i' t' e' t' r' a' s' i' b' u' s' d' i' q' b' y' e' x' q' z' s' i' t' i' t' u' z' d' i' g' l' i' e' n' o'
s' e' t' i' t' r' a' z' a' z' a' t' i' s' t' e' z' u' d' i' p' a' l' i' u' s' s' e' b' i' t' o' e' t'

seruile materialiter et finaliter. Secus si non principaliter...

Quinto querit. An liceat scribere in festis? Responsum patet ex predictis...

Sexto querit. quid de designatoribus quibus diebus festiuis fere per totam diem morantur...

Septimo. quid de citaristis et alijs qui suis vtilibus instrumentis in festis...

Nota tamen. quod quatuor de causis licitum est operari in festis. Prima est necessitas...

Secus si non principaliter propter lucrum sed ad recreationem. Licet in consequentiam...

Quinto querit. An liceat scribere in festis? Responsum patet ex predictis...

Sexto querit. quid de designatoribus quibus diebus festiuis fere per totam diem morantur...

Septimo. quid de citaristis et alijs qui suis vtilibus instrumentis in festis...

Nota tamen. quod quatuor de causis licitum est operari in festis. Prima est necessitas...

Secus si non principaliter propter lucrum sed ad recreationem. Licet in consequentiam...

Quinto querit. An liceat scribere in festis? Responsum patet ex predictis...

Sexto querit. quid de designatoribus quibus diebus festiuis fere per totam diem morantur...

Septimo. quid de citaristis et alijs qui suis vtilibus instrumentis in festis...

Nota tamen. quod quatuor de causis licitum est operari in festis. Prima est necessitas...

Secus si non principaliter propter lucrum sed ad recreationem. Licet in consequentiam...

Quinto querit. An liceat scribere in festis? Responsum patet ex predictis...

Sexto querit. quid de designatoribus quibus diebus festiuis fere per totam diem morantur...

Septimo. quid de citaristis et alijs qui suis vtilibus instrumentis in festis...

Nota tamen. quod quatuor de causis licitum est operari in festis. Prima est necessitas...

Secus si non principaliter propter lucrum sed ad recreationem. Licet in consequentiam...

Quinto querit. An liceat scribere in festis? Responsum patet ex predictis...

Sexto querit. quid de designatoribus quibus diebus festiuis fere per totam diem morantur...

Septimo. quid de citaristis et alijs qui suis vtilibus instrumentis in festis...

Sed quid de molendinis? Responsum. Sicut in molendinis adventum vel ad aquam...

Quid de viatoribus et cursoribus? Responsum. Asten. de mente Rod. quod si sine hoc faciunt...

Sed quantum opus homo sine peccato facere possit? Responsum. Recurrendum est ad arbitrium boni viri...

Quid de illis qui in vigilijs festorum feriant domum? Responsum. Mittunt equos vel alia ad ferendum...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Quid de illis qui a dominis suis operari coguntur in festis? Responsum. Sicut in festis...

An autem predicti qui compelluntur laborare in festis? Responsum. Possunt percipere mercedem suam...

Quid de emittibus ad mercata? Responsum. Sicut in festis...

Feudum

Aut etiam si hmoi mercata phibita sunt a prelatz
illius loci seu forsitam excommunicata. Mercata
tamen que ex quadam necessitate fiunt de victua
libo 7 necessarijs ad diem aliquam: non credo illi-
cita esse. dum tamen ppter hoc non se subtrahant
a diuino officio. Fran. ar. de may. in tractatu de. x.
pceptis dicit. q. in duobz casibz est peccatum mor-
tale. Primo si die dominica tempe quo debet mis-
sam audire intendat mercationem. q. non ppatiunt
simul 7 semel. missam audire 7 mercationem face-
re. Secundo esset peccatum mortale. quando epi-
scopus excommunicaret omnes vendentes tali die
quia in hoc q. excommunicat. phibet. Sed dicere
q. aliquis post missam vel comestionem veniens
ad for. 7 hmoi: peccet mortaliter: non dicerem. qz
illud non est a iure diuino s. ab ecclesia. Sed eccle-
sia iustinet. 7 non intendit ponere laqueum filijs
suis. Et ideo credo q. nō peccet mortaliter. 7 mul-
ti sunt huius opi. Idem pe. de pal. Idem archi-
floren.

¶ Quid de itinerantibz die dominico. potest dici
q. itineratio tempore misse est periculosa. nisi au-
dita missa. s. post missaz vel comestionem pōt fieri
7 ecclesia sic vnt: vt epi 7 alij. nec credo q. sit morta-
le. hec Fran. vbi s.

¶ Querit de qōne quotidiana. Episcopus fulmi-
nauit sententiam excommunicationis ptra laborātes
in festis ab ecclesia pceptis. quidam ob necessitatē
quandaz imminentem. Pura. blada erant in cam-
pis. vel fena. imminebat tempestas 7 hmoi. Item
causa pietatis circa edificatōem cuiusdam mona-
sterij aut ecclesie sacerdotis pauperuli laborauit
7 hmoi. an pdicti incurrant excommunicationem.
Rūdet. q. aut iste epus expressit in tali sententia.
q. nullus in festis laborat nec causa necessitatis vl
pietatis vel hmoi. 7 tūc dico q. talis sententia nō
tenet 7 est omnino nulla. quia p̄tinet intolerabi-
lem errorem. quia est p̄ iura et p̄esse. quia cōtra. c.
si. e. de sc̄. ibi nisi necessitas vigeat. vel pietas sua
deat. 7 s. c. licet. eo. ti. vbi ecclesia indulget: circa ca-
pionem alienoz in diebz dominicis 7 alijs festis
non maioribz. sine quibz tamē alienijs vita huma-
na etiaz comode pertransire possit. Si autem nō
expressit causam necessitatis. nec pietatis. tunc di-
co q. talis sententia debet intelligi fm ius p̄mune
7 interpretari. hoc est q. p̄firmet ius p̄mune 7 tunc
intelligit. q. non liceat laborare in festis: exceptis
casibz de iure p̄cessis. s. necessitate. pietate 7 rari-
tate. Si tamen q̄s laboraret in festis: non existente
aliqua de p̄dictis causis. tunc incurreret excom-
municationem. Per idem dici potest de excommuni-
catione lata p̄ illos qui non audiunt missam in di-
ebz dominicis in ecclesia parochiali: s. audiunt in
ecclesijs mendicantium. dico q. talis sententia nō
tenet. quia est p̄ iura. vt in. c. vt dominicis. e. de
paro. vbi nō inbibet parochianis qn possint au-
dire missam in ecclesijs mendicantium. immo eis
pcedit. s. illud ca. solum phibet q. parochiani di-
missa eoz ecclesia parochiali: vadant ad aliam ec-
clesiaz parochialem. De hoc vide. i. c. Adissa. Itē

sicut attentatum contra ius est ipso iure nullum.
vt in. c. vides. r. di. 7 in. l. non dubium. l. de leg.
Ita etiam attentatum contra consuetudinem ge-
neralem totius orbis: est nullum. vt in. c. in bis. 7
c. catholica. xj. di. Item sicut epus non pōt artare
ius p̄mune nec facere p̄stōnez q̄ ius p̄mune artef
Ita nec facere pōt p̄stitutōez qua p̄uetudo gene-
ralis arceat.

Feudum est rei immo-
bilis: facta p̄ homagio: beniuola p̄cessio
Et nota fm De. helie in tractatu suo d
feudis. q. de natura huius p̄ctus est q. dominus
retinet sibi directum dominium 7 p̄prietatem. vt
in li. seu. ti. Quibz causis hz nālē possessionē qz
dominus. quia vtile dominium transit in vasallum. Qd
patet. quia vasallus pōt quasi vendicare. vt in li.
feudoz titulo. de inuestitura de re. ali. facta. c. vni-
co. Est ergo quasi dominus. als non vendicaret.
ff. de au. 7 ar. le. l. qnt. Tercio qz dñs hz ciuilē pos-
sessionē. Quarto qz vasallus hz nālē possessionē qz
vasallus appellat fructuari. hys usufructuari possi-
det naturalit. vt ff. de acq̄. pos. l. naturalit. Dico
tamen q. ius vasallicum possidet ciuiliter 7 natu-
raliter: quia p̄scribit. qd non faceret nisi ciuilit pos-
sideret. Quinto hmoi contractus p̄sistit in imobi-
libz. Serto. quia si vasallus dominus constitutum
seruitium non p̄stiterit: repellit a feudo. Septi-
mo quia sine voluntate domini feudum alienari
non potest. Octauo quia feudatio regulariter fit
in perpetuum. Nono quia dominus habet mit-
tere in possessionem vasallum. Decimo quia si sit
controuersia inter vasallos dominus recognoscit
Sed secus est in emphiteora. Ratio diuerstas.
quia in contractu feudali dominus habet vasal-
lum: mediante iuramento personaliter obligatū.
Et ideo cum habeat iurisdictionem in personam.
multo fortius in rem. S3 dominus habet emphy-
teotam obligatam ratione rei. nec habet aliquod
ius q̄ diu pensio soluatur. Ideo recognoscere nō
potest. Undecimo vasallus non potest sine domi-
ni voluntate feudum impignorare. sed emphyteo-
ta bene potest. Ratio diuerstas. quia si vasallus
rē pignori obligaret. creditor interim reciperet fru-
ctus. Et dominus interim ex hoc pateretur dam-
num. quia de fructibz domino seruire tenetur. sed
vbi emphyteota rem pignori obligat. dominus
ex hoc nullum damnum patitur. cum emphyteo-
ta teneatur domino prestare pensionem in pecu-
nia consistentem. Et ideo licet alius recipiat inte-
rim fructus. emphyteota soluendo dño pensionē
satisfacere pōt. Duodecimo. quia vasallus alteri
feudum dare non potest sine domini voluntate.
S3 emphyteota bene potest donare. Ratio. quia
magis est obligatus domino vasallus. ppter fide-
litate q̄ emphyteota. Cum personam ipsius va-
salli elegerit. Ita q. alium subrogare non potest:
inuito domino. Sed licet emphyteota alium loco
sui subrogare non possit alienando: tamen hoc si
bi permittitur. ppter liberalitatem. cum ita possit

ali rem meliore sita ipe. L
na non potest incedere in feud
ventum. Sed forma in re feud
re potest. Ratio diuerstas: qz
pter seruatum. Sed mulier no
redimendo dñs. Sed res d
ppter meliores. 7 ita bene p
cut bono. Alia tamen dicit.
bus casibz. Dñs est si sit feud
mune concessum. tūc em de fidei
feminas p̄nto. vt in titulo d
Secūdo est si sit tali pacto ac-
entibz melioribz ad feminas d
et actum est fruandum. vt in ti
Quarto dicit vasallus non
lam facere sine domini volun-
potest. Ratio diuerstas. qui-
teolū. ppter meliores dñs: s. ita
ratur. Item dicitur p̄m. s. d. p
requisit. s. feudum dat. ppter fru-
net non capere bene fructu locū d
requirit p̄ctus domini. Quam-
sio non p̄stet. imo p̄stet fructu
certam partem p̄ntum. Item
aliquid p̄nto. Sexto dicit
tenet prestare fructum nisi fuerit r
Sens in emphiteora. Ratio diu-
phiteota tenet prestare certam pen-
dus autem interpellat p̄ domini
non tenet domino. nisi sciat q. in
septimo vasallus potest feudum
mini voluntate. s. emphyteota a
diuerstas: qz feudum dat amo
quaz voluntatem p̄sequat. Ideo ni-
ni voluntate pōt renouare. S3
phiteotam. ppter meliores: 7 p̄
vt res meliores. s. nūm. si sine di-
ant non potest.
¶ Res meliores ecclesie de nouo n
feudum. Nam s. p̄nt hoc iurame-
erant meliores possunt tunc in feud
salus ppter aliquos cas p̄nt feudum
poterit p̄nti p̄ntore filio: et vel a
ex parte.
¶ Quomodo accipi feudum: 7
quadrupliciter. Primo p̄ inuestit
aligo tradit alium possessionem
poualiter. vel cum basta. vel cū b
tali domino q̄ dicit se p̄ boc im-
acquirat p̄ id qd loco inuestitur
min' dicit aliam vade in possessi-
tatem p̄ feudo. Tercio acqui-
lit. annis tenet feudum 7 di-
uitas nō fuerit. Quarto acqui-
non quidem ex testamento s. p̄
nec valet aliqua ordinatio de
ca. Nam autem huius succed
succedentes non succedant in fe
sua. Descendentes autem sic. Et
p̄nt non filia. Item nepos et

ali? rem meliorare: sicut ipse. Tercio decimo femina non potest succedere in feudum: nisi fuerit coventum. Sed femina in re emphyteotica succedere potest. Ratio diuersitatis. quia feudum datur propter seruitium. Sed mulier non potest ita bene seruire: sicut homo domino. Sed res datur in emphyteosim propter meliorationem. et ita bene potest meliorare nisi sit homo. Asten. tamen dicit. quod hoc fallit in duobus casibus. Unus est si sit feudum femineum vel femine concessum. tunc enim deficientibus masculis ad feminas pertinet. ut in titulo de beneficio femine. Secundus est si sit tali pacto acquisitum. ut scilicet deficientibus masculis ad feminas deuoluatur. quia quod sit actum est seruandum. ut in tit. de suc. fem. §. filia. Quartodecimo vasallus non potest alium vasallum facere sine domini voluntate. si emphyteota potest. Ratio diuersitatis. quia res datur in emphyteosim propter meliorationem: si ita bene potest meliorare. secundum: sicut prius. id est pensus domini non requirit. si feudum datur propter seruitium. Et quod potest non eque bene seruire secundum sicut prius. id est requirit pensus domini. Quintodecimo quia pensio non prestatur. imo prestatur seruitium certum vel incertum. put fuerit puentum. Item quod non prestatur aliquid pro introitu. Sextodecimo. quod vasallus non tenetur prestare seruitium nisi fuerit requisitus a domino. Secus in emphyteota. Ratio diuersitatis. quod emphyteota tenetur prestare certam pensionem certa die. Dies autem interpellat pro domino. vasallus autem non tenetur domino. nisi sciat quod indiget. Decimo septimo vasallus potest feudum dimittere sine domini voluntate. si emphyteota non potest. Ratio diuersitatis: quod feudum datur amore vasalli. et ut aliquas utilitatem consequatur. ideo nimirum si sine domini voluntate potest renunciare. Sed res datur in emphyteosim propter meliorationem et propter utilitatem domini. si res melioratur. id nimirum. si sine domini voluntate renunciare non potest.

Res immobiles ecclesie de nouo non possunt dari in feudum. Nam et plati hoc iurant. Sed res que prius erant feudales. possunt iterum infundari. puta si vasallus propter aliquas causas perdat feudum: vel moriatur. poterit platus pcedere filio eius vel alteri. ex de feu. et parte.

Quomodo acquiritur feudum? Res. fm Hosti. quadrupliciter. Primo per investituram. puta. cum aliquis tradit alicui possessionem rei immobilis corporaliter. vel cum hasta. vel cum baculo. aut aliquo tali a domino quod dicit se per hoc investire. Secundo acquiritur per id quod loco investiture habet ut cum dominus dicit alicui vade in possessionem illius feudi et teneas pro feudo. Tercio acquiritur per prescriptionem. ut si. xxx. annis tenuit feudum et domino fuit. licet investitus non fuerit. Quarto acquiritur per successionem. non quidem ex testamento sed potius ab intestato nec enim valet aliqua ordinatio defuncti in feudo facta. Natura autem huius successionis talis est quod ascendentes non succedunt in feudo. puta. pater filio. Descendentes autem sic. Et primo quod filius patri: et non filia. Item nepos ex filio: et non neptis

Et sic in infinitum. Postea vero succedunt collaterales. et isti de consuetudine imperii non succedunt. si solus filius. quo deficiente reuertitur ad imperatorem: et fertur cui vult. Et fm Hosti. In omni feudo statim facta investitura. requiritur iuramentum fidelitatis. nisi ex pacto remissum sit. Et fiet his diebus vel similibus. Ego talis iuro ad sancta dei euangelia. quod ab hinc in antea ero fidelis tali. sicut debet esse vasallus domino suo: nec id: quod mihi sub nomine fidelitatis promisit. pandam alij ad eius detrimentum: me sciente. Et nota quod vasallus obligatur domino fm quod puentum est. et fm quod feudi natura et consuetudo ipsius et vicinarum consuetudo requirit quibus deficientibus poterit uti iure scripto.

In pluribus autem obligatur vasallus domino. Primo ne sit ei in aliquo damnum de corpore suo: si vi tabit et impediet. Secundo ne id quod dominus facere intendit: et facile potest fieri reddat ei difficile vel impossibile. scilicet latenter contra percurando. Tercio ne reuelet secretum sui domini alicui maxime qui posset obesse. Similiter nec illa per que minus turberet fieret. Quarto ne sit contra eius iustitiam vel honestatem. scilicet de honestando filiam vel uxorem. maculando eius famam dicto. facto vel pensu. Quinto ne aliquo damnum in temporalibus ei faciat. vel utilitatem impediatur. Sexto ut fideliter pbeat ei pensum quo ad verbum et auxilium. scilicet de rebus et personis sua. pbanet hec in li. feu. de forma fide. c. j. xii. q. v. c. de forma. extra de iurciu. c. ego. Item licet vasallus non debeat esse pro alijs contra dominum suum. extra de pestu. c. fi. tamen pro se et suis hominibus. potest et petere et defendere ius suum. ar. de iurciu. pettio.

Quibus ex causis amittatur feudum. Res. Hosti. Primo quod amittitur. si vasallus fuerit clericus vel religiosus. quia nec tales succedunt in feudo. xii. q. vii. §. j. Secundo amittitur si heres vasalli fuerit per annum et diem quod non petierit a domino investituram feudi. Similiter et si ipse vasallus post mortem domini non petierit ab heredibus domini. ut in li. feudo. in quibus causis feu. amit. c. j. Et hoc verum: nisi ipse vasallus fuerit minor annis. xii. q. talis non cogitur fidelitatem facere. Item nisi sit miles qui habet pro termino annum et mensem. Item nisi iusta causa impenderit. ut in li. feudo. de pbi. feu. alie. per lotarium. Et intelligitur iusta causa ut per mortem. vel capitales inimicitias. vel aliam iustam absentiam. Tercio amittitur. cum vasallus tribus vicibus coram paribus et huiusmodi requisitus fidelitatem iurare noluerit: quis dominus paratus sit facere investituram. Quarto si vasallus infendauerit feudum alia lege quam ea: quaz ipse habet. vel in talem vasallum qui feudum seruare non potest. Quinto si vasallus interfecit suum principium germanum vel germani filium vel aliquid commiserit quod paricidij nomine continetur ad hoc. ut totam hereditatem habeat. De paricidis habes. j. Paricida. Sexto si vasallus dimisit dominum suum in periculo: non mortuum nec ad mortem vulneratum. Similiter propter alias multas in-

Feudum

Gratitudines: que enumerantur in li. feudo. in ti. qui. mo. feu. amit. c. j. z. ij. Septimo si vasallus sci- enter negauerit feudum aut partem. aut conditio- nem eius. Secus si ignoranter. q. si vasallus non vult ostendere de parte feudi: presumetur q. totu teneat in feudo. Octauo si vasallus feudum ali- enauerit. Et si quidem p. parte alienauerit: illam partem amittit. z. libere ad dominu reuerte nul- la p. scriptione obstante. Nec p. derit vasallo si p. factam alienationem recuperauerit feudum ipm nisi ignoranter alienasset. Nono si vasallus dnm aculauerit. aut si testimonium contra ipsum tulerit in causa non tñi criminali s. etiam ciuili. Licet quidam dixerint q. in ciuili potest. Decimo si va- sallus vocatus a domino: q. secum vadat in expe- ditione publica. puta. vocatus ab impatore vt fe- cum veniat romam. p. suscipienda corona z. hmoi non venerit. nec alium p. se domino suo acceptuz miserit. vel ei stipendia milicie non dederit. Et q. dem quando ppter fidelitatem non seruataz amit titur feudum: non intelligit ipso iure sed per sen- tentiam. Si vo alienatum fuerit: ipso iure perdit fm Inno.

Quando dominus amittit ius qd in feudo ha- bet. Rñ. fm Hostien. Sicut vasallus amittit feu- dum ppter culpam. ita dominus p. pietatem feu- di. vt in li. feu. si de feu. p. tro. su. c. domino p. mitte- re. Dominus enim vasallo debet vicem repende- re. vt in li. feudo. ti. de forma fide. c. j. in fi. Et si nō rependerit. merito censetur malefidus. vt est ille q. contra vasallum de p. hensus fuerit perfidus. xxij. q. v. de forma. reu. distin. esto subiectus. extra de iureiuran. peruenit. Et talis etiam p. iatur iure quod habet in vasallum: z. feudum transit ad su- periozem. non tamen ipso iure sed per sententi- am.

Quid si dominus moriens plures filios relin- quat. nunquid vasallus iurabit fidelitatem omni- bus. Rñ. fm Hostien. non puto. quoniam vasal- lus non cogit p. vno feudo plures habere domi- nos: maxime in comitatib. ducibus. marchio- nibus. qui hodie diuidi non possunt. Sed si va- sallus moriens plures filios reliq. omnes dñi iu- rare fidelitatem: si feudum indiuisum hñt. s. si ex diuisione totum feudum ad vnum peruenit: il- le solus iurabit.

Utrum filius repudians hereditatem patris. possit retinere feudum. Rñ. fm Hostien. non. s. aut totum debet retinere: aut totum repudiare. ni- si forte cum dominus tanq. de nouo beneficio in- ueniat: agnatis consentientib. tunc enim bene re- tinet feudum sine aliquo onere hereditarie. z. di- cuntur agnati qui per virilem sexum descendunt Cognati vo qui per femineum. Agnati vo bene possunt aliquod feudum retinere repudiata here- ditate. vt in constitutione federici. an agnat. vel filius defuncti: repudiata hereditate. possit feudū retinere. c. si p. tegerit.

Utrum feudum possit per vasallum legari ce- clesie. Rñ. fm Hostien. Si feudum fuit de came

ra domini z. ad tempus dattim: non potest legari nec etiam heres succedit. Similiter etiam ecclesie non potest legari si de natura feudi est q. vasallus fuit in p. p. p. s. p. n. a. Et in tali non succedit clerico etiam si sit filius fm Hostien. Si vo sit paternum z. perpetuum. tunc potest p. anima legari: nisi con- suetudo repugnet. Nota tñ fm Hostien. q. libi antiqui non habent in illa lege imperialem de pbi. feu. alie. p. federi. vbi de hoc dicit. Illam clausula- sez. p. anima iudicare. vnde vel illud vbum remo- ue. rei intellige q. est p. sonale vel t. pale vel etiaz qñ fit in fraudem. Et de hoc qd dicit Hostien. q. tpa le feudum non pōt alienari. Secus si p. p. t. uum. quia tunc alienari potest. z. in mortuario ecclesie dari. Pano. mitanus in. c. ex parte. de feu. appro- bat hoc dictum. Et dicit q. hoc non reperit ibi ab aliquo reprobatum.

Quid si vasallus p. mittat crimen lese maiest. p. principem: ppter qd publicant omnia bona sua nunquid ad principem puenient bona feudalia? Rñ. Sull. dur. q. ius in re qd competeat vasal- lo. s. vtilit. dominium puenit ad p. n. p. m. S. z. de- rectum dominii apud immediatū. dominū rema- nebit. quia vo non decet p. n. p. m. p. feudo fure nec p. se nec p. substitutum. p. n. p. m. p. n. m. recipi- et p. extimatione vtilis dominii. Dominus vo im- mediatus recipiet partem aliam p. c. i. p. p. directo dominio. ff. de le. ij. qui solidum. S. i. s. f. i. c. eni p. test. vt vendere rem quam cum alio habet p. m. n. em restituen. do alteri. p. r. a. p. c. i. j. partem. l. de co. re. al. l. ij.

Nunquid ob delictum patris filius p. dat feudum. si tale fuit delictum. ppter qd pater perderet feudū. Rñ. Hof. dicit standū consuetudine vob- lo- coz z. p. s. t. i. t. i. o. n. i. b. u. s. f. e. u. d. o. r. u. m. in regula non dz dicit q. aut feudum est paternū id est quia habuit originem in p. s. o. n. a. p. a. t. r. i. s. Et tunc filius p. n. a. t. i. u. s. i. u. r. e. f. e. u. d. i. Aut est a genere vltiori: tunc secus. Et cum hac opinione transeunt Jo. an. z. d. an. in. c. ex parte. de feu. S. z. Pano. ibi plenius distinguit. i. u. r. a. n. o. p. e. r. B. a. r. t. i. n. l. c. u. m. q. u. i. f. f. d. e. i. n. t. e. r. d. i. c. i. t. i. n. l. v. t. i. u. r. i. s. u. r. a. n. d. i. S. i. l. i. b. e. r. i. f. f. d. e. o. p. l. i. q. u. a. u. t. p. a. t. e. r. p. m. i. s. i. t. d. e. l. i. c. t. u. m. p. p. t. e. r. q. d. d. i. r. e. c. t. e. v. e. n. i. t. p. r. i. u. a. n. d. u. s. f. e. u. d. o. v. t. q. u. i. a. a. l. i. e. n. a. u. i. t. f. e. u. d. u. m. v. e. l. c. o. m. m. i. t. d. e. l. i. c. t. u. m. s. i. t. e. n. o. z. e. m. i. u. r. a. m. e. n. t. i. Et tunc no- cet filio. etiam si p. c. e. s. s. i. t. a. g. e. n. e. r. e. v. l. t. e. r. i. o. r. i. a. r. a. n. l. i. f. f. l. i. q. u. i. s. a. l. i. t. e. p. b. i. z. i. n. l. c. u. m. r. a. t. i. o. n. a. t. u. r. a. l. i. s. f. f. d. e. b. o. p. l. e. r. i. p. v. b. i. p. a. t. e. t. q. d. d. e. l. i. c. t. u. m. v. n. i. n. o. c. e. t. o. m. n. i. b. u. s. p. r. i. m. o. r. i. b. u. s. q. u. i. s. u. n. t. i. n. f. e. r. i. o. r. i. s. g. r. a. d. u. s. v. n. d. e. s. i. q. u. i. s. i. n. t. e. r. f. e. c. i. t. p. l. a. n. g. u. i. n. e. m. c. u. i. d. e. b. e. t. s. u. c. c. e. d. e. r. e. a. b. i. n. t. e. s. t. a. t. o. s. i. f. i. s. c. u. s. o. c. c. u. p. a. t. h. e. r. e. d. i. t. a. t. e. m. n. e. c. v. e. n. i. u. n. t. a. l. i. j. c. o. n. s. a. n. g. u. i. n. e. i. q. u. i. s. u. n. t. i. n. f. e. r. i. o. r. e. s. i. n. g. d. u. v. t. i. n. d. l. c. u. m. r. a. t. i. o. z. q. d. i. b. i. n. o. S. i. a. u. t. e. m. n. o. n. e. s. t. t. a. l. e. d. e. l. i. c. t. u. m. p. p. t. e. r. q. d. d. o. m. i. n. u. s. p. a. t. e. r. d. i. r. e. c. t. e. f. e. u. d. o. s. p. q. u. a. n. d. a. z. p. s. e. q. u. e. n. t. i. a. z. p. u. n. t. a. q. u. i. a. e. s. t. d. a. m. n. a. t. u. s. o. b. a. l. i. q. u. o. d. b. e. n. e. f. i. c. i. u. m. I. t. a. q. b. o. n. a. v. e. n. i. a. n. t. p. u. b. l. i. c. a. n. d. a. Et tunc procedit distinctio d. f. Nam si feudum est paternum nocet filio. Secus si est a genere vltiori. Et nota q. eadem questio potest formari in iure patronatus. Nunquid pa-

blicatis omnibus bonis: p. d. a. n. t. f. i. s. q. u. o. d. d. e. f. e. c. i. t. a. s. u. s. a. n. t. i. q. u. i. n. o. d. a. b. i. l. e. m. r. y. q. r. i. f. i. l. i. u. s. q. u. e. n. t. u. d. e. r. f. e. c. u. l. a. n. s. p. o. s. s. i. t. p. a. u. a. r. e. l. a. i. c. u. s. c. e. c. l. e. s. i. e. Et tunc qd veniat cu- b. l. i. c. a. t. i. o. n. e. b. o. n. e. z. v. i. d. e. e. n. a. m. b. o. n. e. n. a. p. u. r. a. m. v. t. d. i. s. t. i. n. q. u. e. d. i. c. a. t. i. t. e. r. i. t. o. m. l. e. s. e. m. a. e. s. t. a. t. u. s. e. r. e. i. n. f. a. m. e. s. l. a. d. l. i. m. m. a. r. e. l. q. u. i. n. o. n. i. n. d. e. a. t. i. n. i. n. f. a. m. a. z. l. e. p. r. e. b. o. n. a. q. d. n. o.

Quomodo querit de qone quos vasallus alienauit feudum iure appositū clausulam. s. i. u. r. e. i. t. e. r. i. b. u. s. p. o. r. d. a. t. f. e. u. d. u. m. d. i. c. a. t. P. a. n. o. l. c. o. l. l. q. u. e. s. i. t. e. a. u. s. i. b. r. e. q. s. i. c. q. u. i. a. f. a. c. t. u. m. s. u. b. l. o. q. u. e. n. t. p. a. t. r. i. o. n. e. s. i. b. o. c. c. a. t. e. d. u. m. l. i. a. d. i. n. t. e. s. t. h. e. r. e. t. a. q. n. e. e. a. l. t. e. r. e. n. a. r. e. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. u. m. q. u. o. n. d. e. p. a. n. t. e. r. g. e. n. t. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. u. m. n. o. n. v. i. d. e. a. t. f. a. c. t. a. p. a. n. o.

Ades. v. r. o. m. e. r. e. f. i. d. e. m. e. x. p. l. i. c. a. t. i. s. z. i. n. c. r. e. d. e. r. e. f. e. u. s. e. i. r. e. o. m. n. e. s. e. x. p. l. i. c. a. t. i. s. Rñ. fm Hostien. i. q. e. s. t. q. u. i. a. d. q. u. a. m. q. u. i. b. e. t. t. e. n. e. t. z. q. u. e. l. e. t. i. o. z. f. e. c. e. o. m. n. i. b. u. s. l. a. i. c. i. s. q. u. o. p. p. t. e. s. t. e. n. t. e. m. z. m. a. x. i. m. e. a. d. u. l. t. u. m. a. d. t. e. n. e. r. e. c. r. e. d. e. r. e. q. d. d. e. u. s. e. s. t. z. q. e. s. t. q. u. i. m. a. l. o. z. z. r. e. m. i. n. e. r. a. t. o. r. i. o. m. n. i. u. m. b. o. n. e. f. i. c. i. o. s. i. n. f. i. a. t. q. u. e. c. r. e. d. a. t. s. i. m. p. l. i. c. i. t. a. d. e. s. t. q. u. e. c. r. e. d. a. t. v. e. s. e. s. t. q. u. i. c. u. i. c. u. i. d. e. t. t. h. o. l. i. c. a. S. e. d. h. a. n. c. m. e. n. t. u. r. a. m. d. e. l. i. c. t. u. m. p. a. t. r. i. s. q. u. i. a. d. q. u. i. b. a. v. e. s. N. a. m. t. e. n. e. n. t. i. e. x. p. l. i. c. a. t. i. o. n. e. v. e. s. v. e. n. i. a. l. i. o. s. f. i. d. e. i. q. u. i. p. a. t. e. n. e. n. t. i. n. l. i. c. i. o. q. u. i. c. o. n. t. r. a. d. i. c. t. u. m. z. i. n. p. a. l. l. i. o. g. e. n. e. r. a. t. i. o. n. e. d. i. c. i. t. i. n. l. i. c. i. o. s. p. e. n. e. n. t. i. o. s. i. n. t. e. n. e. r. e. s. i. n. t. e. n. e. r. e. p. r. o. d. u. c. t. a. o. p. p. o. n. t. e. r. e. t. i. c. i. o. s. g. l. o. s. z. c. o. n. s. u. l. t. u. r. e. e. t. d. e. b. e. r. e. m. u. s. a. d. p. a. n. o.

Sed quia p. s. t. i. t. u. t. i. o. n. e. s. i. n. t. i. m. r. e. c. v. b. i. s. q. u. i. t. i. l. l. i. c. i. t. a. t. i. o. n. e. n. a. t. u. r. a. m. a. i. c. o. e. s. t. f. i. d. e. r. e. d. p. a. n. o. v. e. l. q. u. e. t. r. e. s. r. e. s. d. i. s. t. i. n. c. t. e. a. d. i. n. i. u. e. m. v. e. l. a. l. i. u. d. o. s. i. c. c. r. e. d. a. t. q. u. i. a. c. r. e. d. i. t. e. c. c. l. e. s. i. a. m. o. p. i. n. i. o. n. e. m. f. i. d. e. i. e. c. c. l. e. s. i. e. s. u. p. o. d. e. m. d. a. t. e. r. r. o. r. e. m. s. p. a. r. a. t. u. s. s. i. c. d. i. c. a. t. o. l. i. c. a. e. c. c. l. e. s. i. a. n. u. n. q. u. i. d. e. r. e. t. i. c. i. t. a. l. e. m. a. l. e. o. p. p. o. n. e. t. t. a. m. e. n. n. o. n. e. s. t. e. s. t. f. i. d. e. s. e. c. c. l. e. s. i. e. b. o. c. e. t. i. a. m. n. o. n. i. n. t. e. n. e. r. e. z. f. i. c. a. c. i. z. Hostien. l. i. d. e. m. p. a. n. o.

In autem ecclia vniuersalis p. n. o. n. a. c. a. n. o. b. i. s. e. l. i. j. d. e. f. e. n. e. n. a. t. u. r. a. l. i. s. n. o. n. p. o. t. e. s. t. e. r. r. a. r. e. l. i. b. e. l. l. e. s. p. b. o. c. t. a. n. t. u. m. o. r. a. m. t. o. r. u. m. i. n. e. u. a. n. g. e. l. o. s. e. g. o. p. r. e.

blucatis omnib; bonis; perdant filij ius patrona-
tus quod descendit a suis antiquiorib;. Vide glo.
notabilem. xvj. q. vij. filijs. que tractat. nunquid
iudex secularis possit pauare laicuz iure patrona-
tus ecclesie. Et nunquid veniat cum vniuersali pu-
blicatione bonoz. vide etiam bonam glo. in. c. sa-
tis puerum. l. vij. distin. que dicit. q. licet pater co-
miserit crimē lese maiestatis. ex quo filij efficiunt
infames. L. ad. l. iul. maie. l. quisq;. filij tñ clerici
non inuadunt in infamiaz. Et p. pñs non dñt pde-
re bona. qd no.

Ultimo querit de qōne quotidiana. Pone q.
vasallus alienauit feudum irrequisito domino. h.
apposuit clausulam. saluo iure domini. nunquid
iste nihilominus perdat feudum. Panor. vbi s.
dicit Bal. r. coll. que sit causa bene amit. c. j. tene-
re q. sic; quia factum subleuens est contrarium
prestationi. Ad hoc. c. ea. te. d. iureiu. Secus dicit
si adieisset hec verba. q. nec aliter. nec alio mō alie-
nare iutendit. qd no. Spank ergo hec vba q. dño
contradicente non videat facta alienari. **¶** Dec
Panor.

Fides. Vtz omnes teneant babe-
re fidem explicitā. s. An quilibet teneat
credere seu scire omnes articulos fidei
explicite. Rñ. fm Dñe. li. j. q. est quedaz fidei mē-
sura ad quam quilibet tenet. q. que sufficit simpli-
tate. et forte omnib; laicis. s. q. oportet quilibet dis-
cernere et maxime adultum ad fidem acceden-
tem; credere q. deus est. et q. est punitor; omnium
maloz; remunerator; omnium bonoz;. Alios autē
articulos sufficit q. credit simpliciter et implicite.
id est q. credit vtz esse; quicquid credit ecclesia ca-
tholica. Sed hanc mensuram debent clerici exce-
dere; maxime prelati; et quicquid habent curaz ani-
maz;. Nam tenent scire explicite et distince om-
nes articulos fidei qui continentur in symbolis. **¶** Cre-
do. et quicquid vult. et in pñlio generali edito. xxxvj.
distin. c. j. ij. et. iij. Episcopi vō tenent plus scire. vt
scz sciant circa predicta opponere et fridere et here-
ticos psequi et confutare. et de hereti. excomunica-
mus. el. primo.

Sed quid pdest laicis fides implicita? Rñ. di-
rec. vbi s. q. si talis ratione naturali dicat q. pater
maior est filio; vel pñor. vel q. tres pñone sunt tres
res distince ab inuicem. vel aliud simile; dummo-
do sic credat. quia credit ecclesiam sic credere. et su-
am opinionem fidei ecclesie supponat. nec suum
defendat errorem; h. paratus sit credere; sicut cre-
dit catholica ecclesia. nunq. hereticus iudicat. q. li-
cet sic male oppinet. tamen non est illa fides sua.
sed est fides ecclesie. hoc etiam notat Innocent. de
sum. trini. et si. ca. c. j. et Hostien. in pñemio circa
fi. Idem panor.

An autem ecclia vniuersalis possit errare. Rñ.
Panor. in. c. a nobis. el. ij. de sen. ex. dicit q. ecclesia
vniuersalis non potest errare. s. in fide seu articu-
lis fidei. Et p. hoc tantum orauit Chastus ad pa-
trem; vt in euangelio. Ego p. te orauit petre et. Et

sic intellige. c. a recta. xxij. q. j. In alijs autem nō
solum ecclesia particularis vtz etiam vniuersalis. s.
collectio fidelium; seu pñlium generale pōt errare
et de hoc est tex. clarus in. d. c. a nobis. vbi dicit. q.
iudicium dei; veritati que nunq. fallit nec fallit sp
innitit. Iudicium autē ecclie nonnunq. opinionē
sequit; quam fallere sepe ptingit et falli. Et sic fm
Panor. iste tex. dz intelligi indistincte. q. ea de rō
est in ecclia vniuersali. Nam et pñlium generale p
qd respñtat ecclia vniuersalis; bene posset errare
excomunicando de facto platum; qui non erat ex-
comunicandus ex cā latentis; q. non pōt diuinare
licet locum dei teneat in terris. vt in. c. vt nfm. vt
ec. bene. Sicut errauit pñlium s. p. mīmonū s.
hendum inter raptorem et raptam. Et dicitur Me-
ronimi. melius sentientis. postea fuit platum sta-
tuto pñlij vt pbat. xxxvj. q. ij. in. c. tria. Juncto. c.
placuit. Et adde ad pñcta glo. in. c. vnicō. de reli.
et ve. san. li. vj. que singulariter dicit. q. in canoni-
zatione sanctor; non est credendū ecclesiaz errare.
lz accedere possit vt est tex. in. d. c. a nobis. hec glo.

Querit an frangēs fidem frangenti sibi; peccet
mortaliter. de quo bñ. xxij. q. j. c. noli. Rñ. fm Pa-
nor. in. c. puenit. el. ij. de iureiu. q. illa autoritas dz
intelligi; qñ due obligationes respectuant ad in-
uicem. vt q. ego pñli tibi certum quid; q. pñsi-
sti mihi aliqd aliud. Et tunc si nō adimplet ex p-
te tua. nec ego teneo; ex pte mea. Et ita dz intelligi
dicta auctoritas. Quis vō obligationes nō respect-
uant ad inuicem. i. non spectant ad idem factū;
h. ad diuersum. puta. pñsi tibi simpliciter dare cer-
tum libz; et iurari. Tu etiaz postea simpliciter iu-
rasti aliquid p. me facere. Et licet ego nō adim-
pleam pñsionem meam; tu tñ non euitas p iuri-
um. si difers adimplere pñsionē tuaz. q. tu nō
pñsisti rōne pñsionis mee h. simplr. Et de spē
ad spē non admittat pñsario. vt notat in. c. ij.
de depo.

Filius. Nota ex dictis Panor. in
c. innotuit. de elec. et in. c. tanta. q. si. sunt
le. q. qdaz sunt filij legitimi tñ; vt ado-
ptiu vel arrogati. et dicunt legitimi tñ. q. fm nāz
si sunt filij. h. fm leges dñtaxat. et isti si sunt emāci-
pati a pte legitimo. in nullo succedūt ipsi pñ. h. si nō
sunt emancipati; succedūt pñ legitimo vñaci legi-
timis et naturalib;. De hoc vide s. Adoptio. Qui-
daz s. filij legitimi et naturales vt s. nati ex limo-
mñi vō vel putatiuo. Et dicūt naturales. q. h.
naturā s. geniti. dicunt legitimi; q. pñctio pñtū
est approbata a lege. Isti succedūt pñtib; ab inte-
stato. Vñ oib; excludis ipsi pferunt. vt in aut. de
bere. que ab inte. def. Et sunt quasi domini vñen-
tib; pñtib;. Solum emā deest eis ad mīstratio. h. vt
insti. de here. qua. et dif. s. h. sui. Et ideo ex consue-
tudine a lege inducta filij comutum appellantur
comites. etiam in vita parentum. vt no. xxij. q. j. c.
si. in c. glo. Quidam sunt filij spirituales et legi-
timi. vt suscepti ex baptisate. vel confirmatio-
ne. Et isti in nullo succedunt parentib; spiritua-
l. iij

Filius

libus. Quidam sunt filij naturales tm̄. et generali-
ter omnes nati ex coitu possunt dici naturales. s̄
aliquis est coitus non approbatus a lege. seu qui
a lege nomen non sumit. vt cum consanguinea vel
coniugata. vel adultera. vel ex meretrice. vel ex cō-
cubina. cum quis habebat plures. vel ex concubi-
na: quaz non habuit ex indubitato affectu. Et hi
per legem civilem vocantur spurij. Est et alius co-
itus: qui est cum vnica concubina retenta in do-
mo. Et isti filij nati ex hoc coitu vocantur per le-
gem civilem naturales tm̄. vt patet per Bar. in l.
in concubinato. ff. de concubi. vbi querit. Quid si
aliquis habet vnam mulierem extra domum su-
am. vtrum ista dicatur concubina: adeo q̄ filij na-
ti ex ea dicantur nati ex concubina: Glo. ibi dicit.
An autem isti filij tam spurij q̄ naturales suc-
cedant parentibus. Dic concludendo dicta glo.
in l. si qua illustris. l. ad op̄bi. et Bar. ibi et in l. si
gener. ff. de his qui. vt indi. et Panormitanus in
dicto. c. tanta. q̄ spurij qui habent patrem incer-
tum. vt nati vulgo: ex coitu meretricali qui coit⁹
non est damnabilis fm̄ l. in dicta. l. si qua. qui
non accusantur ppter vilitatem vite. Isti succe-
dunt matri equaliter cum legitimis. vt in situ. de
succ. cogna. §. vulgo. Fallit in matre illustri. vt in
dicta. l. si qua. Patri vō in nullo succedunt. etiam
non extantibus liberis. vel coninge. Si vō est spu-
rius natus ex coitu reprobatō. tunc isti tales non
succedunt. neq̄ patri. neq̄ matri. vt in Authentica.
qui. mo. na. effi. ic. §. si. Ille autem dicitur ex dam-
nato coitu fm̄ l. in autenti. ex complexu. l. de
ince. nup. qui potest accusari. vt adulterij. stupri.
et generaliter natus ex muliere: quaz quis non po-
test habere in vxorem ratione consanguinitatis.
affinitatis. religionis. vel ordinis. vel alterius ma-
trimonij. seu cum quis habet plures vel etiaz du-
as concubinas simul. Et hi omnes nec a patre.
nec a matre fm̄ leges alende sunt. Natus vō ex
meretrice alendus est a matre. talis enim coitus
licet sit damnabilis in foro conscientie: non tamē
in foro ciuili. Idem dicit l. de nato ex muliere q̄
seruit in caupona. et ministrat vina intemperan-
tie: q̄ alēdus est a matre. vt. l. si ea que. et l. que ad-
ulterium. l. de adulterij. Nati vō ex concubina-
rio coitu succedunt matri cum legitimis. vt in di-
cta. l. si qua. etiam si sit illustris. Et isti succedunt
patri ab intestato in duabus vncijs totius here-
ditatis: dummodo non extant filij legitimi. vel cō-
iuncti legitima. vt in Authentica. licet parens. l. de
na. li. Et fm̄ glo. in dicto. c. tanta. et in. c. nisi cum
pudem. de renunc. hoc procedit etiam de iure ca-
nonico. licet Boff. fuerit in contraria opinione. s̄
Dostueñ. tenet primam opinionem quam etiam
sequit̄ Panor. quia in hereditatib⁹ standuz est iu-
ri ciuili. ex quo ius canonicum non disponit in cō-
trarium.

¶ Si autem queras: quare est q̄ spurij qui habet
patrem incertum non succedunt patri sed matri.
Glo. in dicta. l. si qua. dicit q̄ huiusmodi spurij
succedunt matri et non patri: cum habeat incer-
tum. naz si haberet certum. tunc succederet in du-
abus vncijs: eo modo quo dictum est. nec huius-
modi spurij succedunt matri: si est illustris. p̄ ter.
in dicta. l. si qua. ibi. Illustrib⁹: nominari spurios.
satis iniuriosum est. Et hoc est qd̄ dicit Bar. in l.
ex facto. ff. ad trebel. q̄ in p̄uilegijs legitimatio-
nis p̄ imperatorem sibi concessis exceptit filios spu-
rios illustrium et spectabilium psonarum. Et hoc
quia in illis omnibus illa soboles plus aborre-
retur.

¶ An autem predictis spurijs ex damnato coitu
possit aliquid relinqui: Rñ. Bart. in Authentica.
ex complexu. l. de ince. nup. dicit. q̄ licet de iure ci-
uili per illam autenticaz huiusmodi spurij sint in-
digni omni substantia. adeo q̄ nihil potest eis do-
nari. nec testamento relinqui ab eorum patre. in-
mo nec alendi sunt. Sed de iure canonico secus.
vt extra de eo qui duxit in ma. c. cum haberet. Et
per hoc dicit se consuluisse: q̄ vsq̄ ad sufficientem
quantitatem pro alimentis pater potest huic filio
spurio relinquere. Et eodem modo filie sue spurie
p̄ dote sua. quia sine aliqua dote non potest ali-
neq̄ nubere.

¶ Quorū an p̄entes istis spurijs succedant. Rñ.
Bar. in dict. l. si gener. dicit q̄ eodem modo quo
isti filij succedunt parentibus. ita parentes istis
filijs.

¶ Quero vtrum sit aliquis modus per quem pa-
ter possit relinquere filio spurio: Respondeo.
Bart. in dicta. l. si gener. dicit. q̄ est vnus clarus.
Nam de iure canonico talis filius debet alia pa-
tre. vnde est modus q̄ relinquatur sibi tantum
q̄ sufficiat ad alimenta. hoc modo: relinquo filio
spurio in vita sua fundum pro alimentis. et post
mortem sit suorum filiorum: quibus potest relin-
qui. vt. l. si. l. de natura. li. Idem dico in dote. q̄
dote fauor est sicut alimentorum. Et ita dicit de
facto se consuluisse. Et hoc. nisi excedat magnam
quantitatem. Nam tunc forte presumeret̄ fraus
p. l. j. l. de natura. li. Aliuz casum habes. §. Socie-
tas. q. xxij. vide etiam eundem Bart. in l. si is q̄
ex bonis. de vul. et pu. sub. vbi notat ex illa. l. mira-
bili. q̄ licet naturalis. vel spurius. phibeatur suc-
cedere patri. tamen non prohibetur fratri suo p̄
pillo succedere etiam ex iudicio patris. Causa est
fm̄ eam de naturali filio in dicta. l. si is. De spurio
vō notat glo. in Authentica. qui. mo. na. effi. in. fi.
coll. vij. que notabiliter dicit. q̄ si vulgariter sub-
stituat. non possit. quia patri heres esse videtur.
Si pupillariter pōt. quasi pupilli sit heres. vt in
sti. de pu. sub. §. j.

¶ Quero quid debeat facere fm̄ p̄sentiam ille.
in cuius p̄sentia pmissum est de restituendo spu-
rio. Rñ. Bart. in. d. l. si gener. q̄ salua rōne tholo-
gor legaliter loquendo: d̄ dare filio: et nō spurio
nec retinere p̄ se.

An autem iste filius tenetur resti-
tuere accepta a patre? aut licet. l. de na-
to de eo. quod accepit vtra sufficiens
tatem alimentis. Dico pōt p̄ dicitur
tenetur.

¶ Quomodo autem tali spurio ad
sit relinqui. vel dari aliquid quecumq̄
vires. Glo. in autentico qui. mo. na.
dicit q̄ licet illa lege non phibeat
enim licet que ex parte phibita non
erecetur: vnam volumetam: q̄
filio suo naturalid quod esse dari
per. quia non dicitur dare de suo se
est eadem rāone potest d̄. Idem
spurio.

¶ Quero an filius legitimus per
trimonium sit legitimus quo ad em-
necutatus in ca. tanta. qui si. l. in l.
dicit q̄ licet t̄z vō succedat in feudis
trimonis. Et sic habes inferre q̄ etia
na vtriusq̄ appellandū legitime
legitimitas per sequens matrimonium
enim legitime natus. p̄not etiam tene-
bet. et Dostueñ. et communiter doct̄.
naturalis in libro feudorum in titulo. l.
si vō dicitur q̄ naturalis: legitimata
nō in feudis. sed ille t̄ctus intelligi
nato per vtriusq̄ principia. quia cum
nato sit heres t̄ctus. tanq̄ d̄ phibitō
est restringenda. vt in ca. q̄ d̄lecto. l.
et alii. Sed matrimonium tanq̄ fau-
gat omnia precedentia. Item si relic-
ctis potest ip̄m habulitare ad feuda
suo ibi mentionem. vt notabuliter vt
q̄ bonis matrimonij sequens. qd̄
congruē contractum ante matrimonium
est in talib⁹ habedūca si legitime d̄
suo matrimonij. p̄ hoc bonis ter-
in conuicta de det. vbi dicitur q̄ p̄son
et q̄ loquendo est legitime natus.
matrimonij p̄t̄ d̄ in q̄m. vt notat
doc. in. c. innotia. de det.

¶ Quomodo autem talis spurio ad
sit relinqui. vel dari aliquid quecumq̄
vires. Glo. in autentico qui. mo. na.
dicit q̄ licet illa lege non phibeat
enim licet que ex parte phibita non
erecetur: vnam volumetam: q̄
filio suo naturalid quod esse dari
per. quia non dicitur dare de suo se
est eadem rāone potest d̄. Idem
spurio.

¶ Quomodo autem talis spurio ad
sit relinqui. vel dari aliquid quecumq̄
vires. Glo. in autentico qui. mo. na.
dicit q̄ licet illa lege non phibeat
enim licet que ex parte phibita non
erecetur: vnam volumetam: q̄
filio suo naturalid quod esse dari
per. quia non dicitur dare de suo se
est eadem rāone potest d̄. Idem
spurio.

An autem ipse spiritus teneatur restituere illud quod accepit a patre... licet. L. de na. li. Intelli- go de eo. quod accepit ultra sufficientem quanti- tatem alimento. Dicit potest per predicta quod restituere tenetur.

Quoniam autem tali spurio ab extraneo pos- sit relinqui. vel dari aliquid quocumque titulo inter vivos. Glo. in autentico qui. mo. na. effi. sui in fi. dicit quod sic. cum illa lege non prohibeatur. Omnia enim licent que expresse prohibita non sunt. Et per hoc etiam dicit Paulus de castro. quod si pater esset executor ultimarum voluntatum; poterit dare filio suo naturali id quod esset daturus alij pau- peri. quia non dicitur dare de suo sed de alieno. Et eadem ratione potest dici. Idem si esset filius spurius.

Quero an filius legitimatus per sequens ma- trimonium sit legitimus quo ad omnia? Rñ. pa- nomitanus in ca. tanta. qui si. sunt leg. post glo. dicit quod sic. ac etiam ut succedat in feudum et ius pa- tronatus. Et sic habes inferre quod etiam in mate- ria restringibili appellacione legitime nati. venit legitimatus per sequens matrimonium. fingit enim legitime natus. prout etiam tenet Jaco. de bel. et Hostien. et communiter docto. Nec ob. e. naturales. in libro feudorum in titulo. si de feudo et. ubi dicitur quod naturalis et legitimatus non suc- cedit in feudis. sed ille textus intelligitur de legiti- mato per rescriptum principis. quia cum illa legiti- matio sit stricti iuris: tanquam dispositio contra ius est restringenda. ut in ca. quod dilectio. de consang. et affi. Sed matrimonium tanquam favorabile pur- gat omnia precedentia. Item si rescriptum prin- cipis potest ipsum habitare ad feudum. si de hoc fecit ibi mentionem. ut notabiliter vult ibi glo. er- go fortius matrimonium sequens. quod trahit retro et fingitur contractum ante natiuitatem filiorum. Et sic sunt isti habendi: ac si legitime descendissent favore matrimonij. pro hoc bonus tex. in. e. cum in cunctis. de elect. ubi dicitur quod promovendus in episcopum: debet esse legitime nat. et de legiti- mo matrimonio. et tamen legitimatus per sequens matrimonium. potest eligi in episcopum. ut notat glo. et cois- doc. in. c. innotuit. de elec.

Utrum malicia parentis noceat filio et contra- rium. quod non nocet quo ad deum. Sed hoc et interdum quo ad penam temporalem. l. vi. dist. nunquam. Et vide Directoriam. lib. j. titu. lxxv. ubi vult quod in quatuor casibus malicia parentum nocet filiis quo ad successionem: etiam si filij sunt legitimi. Primus est in crimine lese maiestatis spiritualis. ut crimine heresis. extra de here. vergentis. Se- cundus in crimine lese maiestatis temporalis. ubi filij non succedunt. vi. q. i. si quis. L. ad. l. iul. maie. qui quis. Tertius quando pater non fuit fidelitatem domino a quo tenet feudum occiden- do. vel mutilando et homicidio. et de penis in quibusdam ubi hec notant Ber. et Hostien. Quartus si pater infectus fuerit cardinalem. vel penserit et. filij non habebunt ex eiusdem hereditate. et de penis.

felicis libro. vi.

Queritur quidam habuit filium ex concubina ea dimissa duxit uxorem: ex qua suscepit filios. uxore mortua contraxit cum concubina: et ita legi- timatus est filius. d. c. tanta. Consuetudo autem est in partibus illis quod primogenitus succedat pa- tri. vel in toto vel in maiori parte. natus ex concu- bina vult succedere quasi primogenitus natus ex uxore prima. contra. quia licet ille primogenitus sit: non tamen primo legitimatus est. sed qui est natus ex matrimonio primo. Queritur quis de- beat succedere? Et videtur quod natus ex concubi- na quia constat quod primogenitus est. et quod legitimus est. Et quod talis filius succedat manifeste probatur. L. de natura. li. autem. Item si quis. Item talis fi- lius admittitur ad spiritualia. d. c. per venerabi- lem. Et spiritualia maiora sunt temporalibus. xxvi. dist. duo. Item legitimatio ista: de beneficio iuris puenit. ergo largissime est interpretanda. ex- tra de dona. cum dilectus. Item cum aliquis ex testamento succedit: sufficit quod sit capax tempore testamenti et mortis. et tempore adite hereditatis Insti. de here. qua. et dist. s. in extraneis. Dic fm Hostien. et Bar. bax. quod qui primo fuit legitima- tus. l. de primo matrimonio natus obtinebit. quod non sufficit quod sit primogenitus ad hoc ut patri succedat: quoniam dum erat illegitimus si pater decessisset: non ei successisset. d. c. tanta. Item non debet esse melioris conditionis: natus in fomici- tione: quam legitime natus. extra de si. p. et by. ad abo- lendam. Nec Directoria. lib. j. titu. lxxv. Nota Panomitanus in ca. licet. de voto. quod licet in rebz priuatis fiat diuisio regulariter inter filios. tamen in dignitate primogenitus alijs preferatur. Et sic alij sine causa eorum priuabuntur etiam legitima- casu quo pater non haberet nisi dignitatem secu- larem. Et hoc fuit inductum. propter bonum publi- cum ne diminueretur dignitas. Eset etiam mul- titudo principatum: que est notia. Et fm beatum Ber. melius est alioz filioz diuisio quam hereditatis diuisio inter nobiles.

Quero. Posito quod ille: qui est primo natus suc- cedat in regno: quid erit si duo insimul nati sunt et quis succedet? Dices tu. Hoc est impossibile: quod duo infantes simul vno impetu de utero matris procedant. ut est tex. in. l. Arethusa. de sta. ho. Di- co quod satis est possibile in casu mulieris mortue pri- gnantis: que habeat in utero duos infantes vi- uos: si scindatur. Dic ergo quod cum hic sit magna utilitas: vterque succedet. ut. l. in rebz. ff. de consti. p. nci. Nam si ambo succedent fiet transitus ad postinum statum. Et sic non videtur mutatio. Nam non videtur mutatum: quod ad statum su- um postinum reuertitur. ut. l. attilicini. ff. de pac. do. Vel dicam quod recurratur ad imperatorem. et expectabitur quicquid dixerit. ut. ff. de. l. l. nam ad ea. vel fm alios ponentur sortes. A simili que- rit Bart. in. l. gallus. de lib. et postu. in. iij. col. pone quod mulier per duos dies post mortem pri- mi viri accepit secundum et peperit in nono mense. Ita

Filius

q̄ partus potest esse p̄mi viri: ac etiam secundi. Jaco. de bel. disputavit hanc questionem ⁊ dixit q̄ p̄mo debet inspicere cui assimilatur. Si non apparet cui assimilatur. Inspecto tunc debet in cuius domo natus est. vt. l. i. vicinis. l. d. nuptijs. Aliis nullius filius dicitur. Sed Bar. dicit q̄ illud q̄ dicit de assimilatione: non placet: quia de cogitatione mulieris tempore conceptionis contingit partum alteri assimilari. vt. l. queret aliquis. de v. bo. signi. ⁊ ibi notat. Putat ergo Bar. q̄ p̄ius inspicenda sunt signa conceptionis. vt quando mulier p̄allet vel fastidit cibos ⁊ similia. Si ista signa non apparent tunc standum est consuetudini mulieris. In quanto tempore consuevit parere. Sed si ista non apparent. tunc esset p̄mittendum medicis. vel obstetricibus peritis in arte illa. vt. l. j. ff. d. ven. inspi. Sed si istud non apparet: recurrendū est ad illud q̄ frequentius accidit. Vide etiam ad predicta quod notat Bar. in auten. post fratres. l. de leg. here. q̄ filij succedunt in locum patris sui tñ. quando tractatur de successione patris vt aut. vt in autenti. In successione. l. de suis ⁊ legi. Si tractatur de successione aliorum. secus vt in di. auten. post fratres. Et ex hoc potest dici ad q̄dem que fuit inter regem vngarie. ⁊ regem Robertū. Rex vngarie fuit filius Karoli martelli qui erat p̄mogenitus. Rex Robertus erat sequens p̄mogenitus legitime. Et certe dicit Bar. q̄ cū regnum Apulie sit feudum ecclesie romane non habet a iure successione. Sed ex concessione dominica ideo cum nō tractet de successione aui vel patris. Ille nepos non assumit locum patris sui. vt dicit. Auten: post fratres. Merito debitum fuit regi Roberto.

¶ Querit. An filius legitimatus per rescriptum principis succedat cum alijs filijs etiam naturalibus. hec questio format p̄ legisas in. l. ex facto. ff. de vul. ⁊ pu. Puta quidam habens filios naturales tñ: fecit eos p̄ principem legitimari: tractu tēporis durit vxore: ex qua suscepit filios legitimos Dubitat. num q̄d filij legitimati debeant p̄ter succedere cum filijs legitime genitis. Dubium facit: quia cessante causa p̄uilegij: cessat ipsum p̄uilegium. xvj. q. j. generaliter. Et hāc opinionē seq̄t. Dy. Contrarium tenet Ray. de for. quem sequit Bar. in di. l. ex facto. p̄ regulas. factum legitime. de re. iur. li. vj. quia ex quo legitimatio fuit perfecta non debet ex facto supuenienti retractari. Idē tenet Panormita. in. c. per venerabilem qui filij sint legi.

¶ An autē ingratitudo sit sufficiens cā reducendi legitimatū ad illegitimatōz. Bal. tenet q̄ aut sum in rescripto principis: legitimatōz inducente. aut sum i legitimatōz p̄ seq̄ns m̄mōniū vt p̄mo casu sic. scdo nō. vt in. c. si filij nati. si de sen. fu. ⁊ r. in vli. sen. Idem Lud. ro. in singulari bo suis.

¶ Quero an filius spurius dicat de familia patris? Rū. Bar. in. l. Item in p̄tate. ff. de bis q̄ sunt sui

vel ali. iur. dicit q̄ filius naturalis tñ: non est in p̄tate patris: nec spur. imo nec dicit filius: vt in auten. q̄. mo. na. effi. sui. §. si. Et hoc facit ad statum: dicens. q̄ si quis caperet aliquem de aliqua familia. vel de eoz filijs q̄ habeat mille. Lapius fuit q̄dam basthardus. Dico q̄ capiens nō debet h̄e p̄mum: qm̄ spurius nō dicit fil. Et vide ad p̄dicta q̄d notat idē Bar. in. l. ex facto. §. ex facto. ff. ad tre. vbi q̄nt. An nati post deportatōz patris sint in patria p̄tate. ⁊ an vocentur legitimi. Et dicit q̄ p̄ deportatōz: p̄tate p̄dit ea que sunt iur. ciuilis. vt. l. q̄dam. ff. de penis. §. patria p̄tate est de iureci uili. vt insti. de pa. po. in pn. Et isti nati p̄tate deportatōz sunt legitimi q̄ m̄mōniū durat vt. l. j. l. d. diuoz. ⁊ sic dicit Jac. de are. h̄es casum in q̄ filij nascunt legitimi: ⁊ nō sunt in p̄tate patris.

¶ Quid in bannitis n̄i t̄pis. Jac. de are. dicit notabile ybum: q̄ erbanniti p̄dunt ap̄re ea q̄ sunt iur. ciuilis. p̄ri illi? ciuitatis vnde banniti. ⁊ hoc intellige dicit Bar. vbi s̄. in illis erbannitis: q̄b ciuitas bellum indixit vt possint impune offendere. vt. l. amissione. ff. de capi. di. iura ḡ omnia nō p̄dunt. Bar. tñ in d. l. amissione. dicit q̄ ad hoc vt talis erbannit? p̄dat ea q̄ sunt ciuitatē illi? duo requirunt. l. q̄ fuerit inobediēs ⁊ aufugerit ab illi? impio. cui subest. ⁊ sic est erbannit? Item q̄ in hostium numero se p̄ferat. ⁊ ista duo ponunt in. d. l. amissione. Conferre autē se in numero hostium intelligo vbiq̄: est talis erbannit? q̄ p̄ forma statuti p̄tate impune offendit. Nam cum statutū p̄mittit eum offendi impune indicit sibi bellum. Et h̄y eum p̄ hoste. vt in. l. hostes. ff. de capti. Sz si est bannit? nō tñ haberet vt hostis. nec posset offendere ex forma statuti. tñ non dicerem eum p̄didisse ea q̄ sunt ciuitatis sue. Et ex p̄dictis sequit decisio multaz q̄onum: de q̄b p̄suevit dubitari. An erbannit? possit facere testis. An possit institui an succedat ab intestato ⁊ similia. Nam si loq̄mur de erbannito q̄ non p̄tate offendi impune: non est dubium q̄ nihil p̄dit. Si de alio. Et tunc si quidem vellet facere testamentum: vel instituire in testamento valido tñ fm̄ statutum illius ciuitatis sue cuius iura perdidit: ⁊ non valeret. Sed si faceret de iure p̄muni valeret. q̄ iura cōia nō p̄dit. Eodem mō: si hereditas ab intestato delata sit fm̄ formam illoz statutoz non capit. Secus si de iur. p̄muni.

¶ An autē erbannitus equipet deportato. Bar. in. d. l. amissione. dicit q̄ in q̄dam q̄one disputata p̄ eum p̄f. que incipit. Lucane ciuitatē. Sic determinauit. q̄ ille qui est erbannitus imperij: eq̄ paratē deportato. ⁊ perdit ea que sunt iur. ciuilis vt in dicta. l. amissione. Sed ille qui est erbannit? alicuius ciuitatis. vel regni non perdit ea q̄ sunt iuris ciuilis: ciuium romanorum: sed ea que sunt p̄ria illius ciuitatis: vel regni. Nec Bar. in dicta. l. amissione. Et per hoc q̄ illi erbanniti alicuius ciuitatis nō p̄dāt iura p̄munia. dicit Bar. in. d. l. ex facto. q̄ filij nati post bannimentū faciunt deficiere p̄dionem fideicommissi.

Quid autem in deportato. Ba
ficio: dicit per illas. §. q̄ filij conce
tationem facit p̄tate conce
misi rebus: si decessit sine liberis
concepit fuerit. Nec intelligit
naturalis filius deportati. Ad dē
tateas. ff. de capi. de. q̄ licet ca
iura ciuitatis: sed eum ad suum
tamen hoc que p̄tate facit. ⁊ li
getur ex hoc que p̄tate facit. ⁊ li
ueniri p̄tate ante. Secus p̄
tur postea. Vide etiam Bar. in
vbi querit. Dene statum dicit
terminatio p̄mittit in plus q̄
quens. Querebat. vtrum dā
nobis de patrem. Quidā
iura que dicit q̄ basthardus n
lia. vt. l. locumano. de verbo si
ag. l. i. vltio. Sed Bar. dicit
hāc facit. quia dicitur per in
agmano. l. similia. Sed statum p̄
ne p̄ nota naturalis: que ita ca
dicitur in legum. Romina v
notoria ciuitas. que non cadit in b
dicit. l. tateas. et intelligitur nobis
no. l. de nobis patre n̄mōniū que
p̄tate p̄tate.
Sed quid si statum dicit. Om
no. An p̄tate basthardus. Et do
vbi hoc appellatōz de domo sine
im. ciuitas: vel naturalis. Et q̄nt
et iuris ciuilis. quia appellatōz
omnes est v̄mōniū: vt pater ⁊
lato. v̄o ciuilis est difformis fm̄
tum ciuitatum. vt in. l. omnes ⁊
hoc appellatōz de domo: assumit
Nam quādoq̄ domus assumit
vt. l. conuoz. ff. de al. l. c. ⁊ ff. ad
q̄ assumit domus p̄ omnibus
in eadem domo. vt. l. ne. li. po. l. j.
m̄s. de iur. iur. dicitur in dicitur
locus dicitur de eadem domo
tant eadem iura in arma. Et
dere de omni dicitur insignia: seu
appellatōz ciuilis.
An autē hoc appellatōz cadat
Rū. fm̄ dicitur q̄ modis intelli
dere. ⁊ non cadere. Aut eum ac
mum p̄o eadem agnitione. ⁊
vt supra. Aut accipis eandem
bas descenditibus ex eodem
in bastardo caderet. Et de be
l. p̄municatōz. Aut accipis ead
omnes habitantibus. Et tu
fuerit: nō attendit: si solun
eas eandem domum p̄ omni
t̄m insignia: ⁊ fm̄ hoc posset
p̄tate leges.
An autē nomine liberorum
lia. Sic in dē. vnica de ba
p̄na. P̄na. p̄o dicitur q̄ a

Quid autem in deponato. Bart. in dict. S. ex facto: dicit per illuz. S. q. filij concepti ante deponationem faciunt deficere conditionem fideicommissi relicti: si decesserit sine liberis. Secus si post concepti fuerint. Hoc intellige: expectata morte naturali ipsius deponati. Addit etiam Bart. in l. tutelae. ff. de capti. di. q. licet exbannitus perdat iura ciuitatis suae: q. tum ad suum modum: non tamen hoc quo ad suum incommodum: quin obligetur et his que postea facit. et licet non possit conueniri pro gestis antea. Secus pro his que geruntur postea. Vide etiam Bart. in l. tutelae. Palle. vbi querit. Pone statutu dicit. q. nobilis de patrimonio puniatur in plus q. popularis delinquens. Querebatur. vtrum basthardus diceret nobilis de patrimonio. Quidam allegabant illa iura que dicunt q. basthardus no dicitur de familia. vt. l. pronuntiatio. de verbo. sig. et insti. de leg. ag. sac. S. vulgo. Sed Bart. dicit q. dicte leges nihil faciunt. quia disponunt per nomen iur. vt est agnatio et similia. Sed statutu predictum disponit per noia naturalia: que ita cadunt in basthardum: sicut in legitimu. Nomina vo familie. sunt nomina ciuilia. que non cadunt in basthardum vt dicta. l. tutelae. et intelligitur nobilis de patrimonio. i. de nobili patre natus: in quo non attendit patria potestas.

Sed quid si statutum dicit. Omnes de tali domo. An ptineat basthardus. Et dicit aduertendu. vtz hec appellatio: de domo siue basthardus sit iur. ciuilis: vel naturalis. Et q. tum ad positum est iuris ciuilis. quia appellatio naturalis apud omnes est vniformis: vt pater et mater etc. Appellatio vo ciuilis est difformis fm diuersitate gentium ciuitatum. vt in l. omnes de iur. et iur. Sed hec appellatio de domo: assumitur diuersimode. Nam quandoq. domus assumitur p agnatione vt. l. cum vnus. ff. de ali. se. et ff. ad sill. l. j. Quando q. assumitur domus pro omnibus habitantibus in eadem domo. vt. l. ne. li. po. l. j. Item hoc videtur hodie consuetudine inductum in quibusda locis: q. dicantur de eadem domo omnes qui portant eadem insignia seu arma. Et qui volunt diuidere domum diuidunt insignia: seu arma. est q. hec appellatio ciuilis.

An autem hec appellatio cadat in basthardum. Rñ. fm diuersos modos intelligendi potest cadere. et non cadere. Aut enim accipis eandem domum pro eadem agnatione. et in eum non cadit vt supra. Aut accipis eandem domum pro omnibus descendentes ex eodem sanguine. Et tunc in basthardo caderet. Et de hoc videt. ter. in dic. l. pronuntiatio. Aut accipis eandem domum pro omnibus habitantibus. Et tunc sit vel no sit basthardus: no attendit: s. solum habitatio. Aut accipis eandem domum p omnibus qui portant eadem insignia. et fm hoc posset ppendi. vt. nota est p predictas leges.

An autem nomine liberozum veniant naturales. Glo. in clemen. vnica de baptismo concludit q. non. Pau. vo distinguit q. aut a lege profertur

verbum filij. Et tunc intelligitur de iusta sobole. Aut ab homine. Et intelliguntur naturales: nisi coniectura dignitatis sit in contrarium. vt notatur. l. de insti. et substi. generaliter. vbi apostilla. Jac. de are. dicit q. aut filij naturales nascunt in facie matrimonij. Et comprehenduntur nomine filiozum. Aut non nascuntur sub velamine matrimonij: hoc est fm formam. c. cum in hibito. de clan. despon. Et tunc no comprehendunt. Nec Car. in dict. clem. vnica. Addit etiam glo. in dict. clem. vnica. q. appellatione liberozum comprehenduntur nepotes ex filijs et alij descendentes. ff. de verbo. sig. liberozum. Secus si dixisset filij. Appellatio enim filioz regulariter non comprehendit nepotes. insti. q. da. tu. in re. pos. Idem pau. et car. in. d. de. vnica.

Furtum est cotrecta

Antio rei aliene fraudulosa: inuito domino lucrificandi gratia: siue ipsius rei: siue etiam vsus possessionis sue. ff. e. l. j. Sumiste tamen addunt mobilis et corporalis. Cotrectatio ponit in dicta diffinitione: quia sine ea non est furtum etiam si interueniat voluntas vel verbum. Rei aliene dicit: quia in re. ppria non mittit furtum. Intellige nisi alius habeat in re aliquod ius. Puta. ille cui erat res pignoriata vel comodata. Mobilis et corporalis dicit. q. in rebz immobilibz vt in agro vel in incorpaliibz. vt sunt actoes et fuitutes: non mittit furtum: eo q. talia non pnt pcrari. Fraudulosa. dicit: quia si aliquis credebatur rem esse suam que no erat. vel si erat sua: credebatur q. etiam ab eo qui habebat ius ibi: posset accipere: non mittit furtum: licet als teneatur. Inuito domino. dicitur: quia si credebatur dominum permissurum: et suberat iusta causa credendi: non tenetur. Secus si non suberat. ff. e. l. j. is qui rem. In dubio tamen presumitur dominus inuitus. l. qui vas. S. vetare. ff. eo. Et dicitur dominus inuitus etiam si videat rem auferre: q. uis non contradicat. ff. e. l. penul. Et ibi videtur colligi hoc esse verum. quando ratione timoris. vel verecundie no contradicit. Als non contradicendo cum potuerit: videtur consentire. lxxxij. dist. erro. Si autem putauit facere inuito domino. et tamen dominus vult. furtum quidem facit q. tum ad intentione. sed non tenetur ad restitutionem. nec dominus potest petere: obstante sua voluntate. ff. eod. inter omnes. S. penul. Vide tamen Bart. in l. Item q. rñ. ff. loca. vbi dicit. q. si scholaris retinet rationem post tpus pductois vt recoduxisse: si ille rōcin? erat pfectus dari ad vecturam. Sz si accepisset vnum pulez parafrenum quem dñs non dedisset nisi p modicis diebz: tunc faceret furtum. nisi crederet dñm pmissur. d. l. inter. Lucrificandi gra dicit. q. si aliquis alienam ancillam rapuerit. non eā lucrificabit: sed libidinis: non mittit furtum. ff. eo. verum. la. ij. Ipsius rei vsus possessionis sue: q. non solum mittit furtu. q. rei dñm vult sibi lucrari. s. etia q. vult in re ipsa lucrari vsu et possessionem. l. di. q. saccum.

Furtum

¶ Due sunt spēs furti. Aliud manifestum: cum quo deprehendit fur. prius q̄ veniat ad locum destinatum. Aliud non manifestum. cum quo non deprehendit. ff. e. l. ij. r. ff. Item nota. q̄ quedam remanent in nomine generali. Quedam in spāli. veluti sacrilegium: qd̄ est furtum rei sacre seu non sacre. sed de loco sacro. Peculatus: qd̄ est furtum de republica. xxij. q. iij. quid ergo. Abigeatus qd̄ est furtum. qm̄ q̄s disp̄at gregem r̄ inde furat. ff. de abi. l. j. Plagium: qd̄ dicit furtum hominis. s. qm̄ quis scienter liberz hoīem vendit vel emit. vel donat. ff. de pla. l. j. r. iij.

¶ Quomodo autē cognoscat plagiarius a fure: Rñ. Bar. in l. nō statim. ff. ad. l. fa. de pia. de mēte Azo. dicit q̄ aut habet animum celandi domino. Et tunc dicit plagiarius. Aut non habet animum celandi domino: s; tñ libi vult habere. Et tunc non est plagiarius: sed fur. vt dicta. l. nō statim. Et hec opinio p̄munit tenet. Notat etiam idem Bar. p. l. si liberz. e. ti. q̄ emptor r̄ venditor liberi hominis tenet illa. l. faua. Idem qui sciens liberz hominem donauerit vel in dotem dederit. Idem si permutauerit. d. l. iij. Et per hoc querit Bar. ibi. Quid de cardinalibz. vel magnis dominis qui vnum nānum. vnum cantores. vnum fuitorem sibi nuicēz donant. An incidant in hanc l. Dicit q̄ non. quia nō donant eos vt illos sua libertate p̄uent: s; donant: vt ita sint liberi. r̄ libere stent apud alium: sicut stabant libere apud donantem. Et sic illo volente. Et sic cum non faciāt dolo non tenet. d. l. Similiter qui liberz hominem celat r̄ subtrahit: dicit plagiarius. Et dicit q̄ tempore quo erat in studio. fuerunt aliqui condemnati lege faua. ex eo q̄ vnum iuuenem subtraxerunt.

¶ Qua autem pena puniāt p. d. l. fauam. Dic si est nobilis: p̄demnat in metallū. si ignobilis gladio. Si fuis vel libertus bestiis subijctur. vt. l. eo. l. fi.

¶ Quid si quis. p̄pter necessitatem famis. aut nuditatis furatus fuerit abaria. vestem vel pecus. Rñ. Dire. l. iij. q̄ non tenet dum tamē fuerit minima necessitas nuditatis. vel famis. nec penitentia imponit. de conse. di. v. discipulos. nec furtuz p̄mittit. quia furtum non cōmittit sine dolo. qui hic esse non potest. quia in tanto periculo reduci debet ad ius naturale qd̄ vult omnia esse communia. Insti. de iu. na. gen. r̄ ci. Et debet credere dominum p̄missurum. q̄uis non permittat. Sed si esset modica necessitas non excusatur sed tenetur reddere. vel tribus ebdomadis ieiunare. extra eo. si quis.

¶ Done. q̄s furatus fuit in extrema necessitate. postea deuenit ad pinguiorem fortunam. An teneat ad restitūdem. Rñ. Dire. q̄ non. maxime si talis res sit p̄sumpta. p. no. in. c. suggestū. de deci. vbi habet: q̄ vbi res habet perfectionem suam. nec p̄tinet actum successuum: non reuocat: licet postea cesset cā talis rei. Sic in p̄posito: licet in isto cesset cā: tamē quia semel huic de iure naturali ac furtum est ius p̄fectum in re capta. s; cesset cā. pu-

ta. extrema necessitas non p̄pter hoc obligat ad restitūdem. Ad eisdē tenet Sco. in. iij. Er videt cōis opinio. licet panoz. s.

¶ Sed quare non excusat eodē mō mulier a fornicatione. p̄pter famis necessitatē. sicut a furto. Rñ. Dire. vbi s. q̄ p̄pter necessitatem res facta est communis. Et quia ius naturale subuenit. r̄ excusat ratio naturalis. Sed fornicationi ius diuinum dicit r̄ accusat turpitudine. r̄ error pueniens ex peccato. imo potius debet omnia mala pati: q̄ peccato p̄sentire.

¶ Item querit: quare excusat q̄s ab homicidio p̄pter necessitatem sine defensionis. vt in de. si furiosus. de homici. Et non excusat mulier a fornicatione. Rñ. Dire. vbi s. q̄ is q̄ aliu aggreddi aō occidit nisi occidat: ipse qd̄ ammō se occidit. s; mulier improba nō defendit se s; impugnat. vt c̄ de eo q̄ co. vxo. c. iordane. iō cum mulier peccet volū tate non excusat.

¶ Quid si q̄s rem vsurario vel auaro furat. vt in de elynam faciat. Rñ. fm̄ Ray. talis furtum vel rapinam p̄mittit. q̄ nō sunt facienda mala vt veniant bona. In casu tñ in quo periculum immineret p̄sone. nec posset aliter subueniri: posset etiam aliq̄s fm̄ l. do. occulte rem alienaz accipere vt subueniat primo sic indigenti.

¶ Quid si quis furet vt restituat dño: r̄ hoc faciat. Rñ. fm̄ Hosti. talis videt excusatus. ar. ff. de po. bona fide. Nam etiam vltiter gerit negocium furis. ergo cogitur ratum habere. ff. de neg. gest. s; an vltro.

¶ Qui rem alienaz inuenit: nisi publice denunciare inuentaz: vt ille cui est inueniat eaz furtū p̄mittat. ff. d. fur. l. falsus. s. q̄ alienū. nisi accepto eo aō vt dño restituat.

¶ Quid d thesauro inuēto. Rñ. si q̄s inuenit thesaurū in loco p̄prio. statim sit inuentor. Si vō in alieno: casu fortuito inuenit: dimidius est inuentor r̄ dimidius dñi loci. Si vō studiose querit r̄ inuenit eum in loco alterius totus erit dñi loci. Si aut i sacro vel religioso loco: casu fortuito inuenit thesaurū totus erit inuentor. S; si in loco publico filci. vel civitatis inuenit. dimidius eius erit. r̄ dimidius filci. vel civitatis. Insti. de re. di. s. thesaurus. hec notat Jo. xij. di. q. v. si qd̄ inuenisti.

¶ Querit an in volueribz r̄ animalibz. ac piscibz committatur furtum. Rñ. Directo. vbi s. q̄ volucres r̄ pisces r̄ hmoi quia in nullius bonis sunt r̄ que vadunt quo volunt. ideo naturali ratione capienti conceduntur. Nec distinguitur vtruz predicta quis capiat in suo fundo vel alieno licet is qui alienum fundum ingreditur. venandi aut aucupandi gratia: posset a domino fundi p̄hiberi ne ingrediat. r̄ est capientis. q̄ diu sua custodia cohercet: s; in libertatem reddit. qm̄ oculus effugit capientis. dicta insti. s. fere.

¶ Sed quid si bestia fera sit ita vulnerata vt capi possit. Rñ. qui supra statim esse intelligit vulnerantis. dum tamen eam persequatur. qui si deserit persequi: desinit illius esse. r̄ rursus sit occupantis.

¶ Apum et panonum et colare ferat et collat et constituit in are soleant. Et deo tñ repugnant alciens q̄ dicitur in loco eius. cupet exames apum in arboribus etiam statim. furtum non committit arboris posse ingrediens: amem fuerit in loco alioo recedente sequatur. sicut de p̄sibus r̄ ff. s. apum.

¶ Quid de cernis. cumulis et bent de continetur et redi. Respondit qm̄ supra. q̄ talis r̄ vt enuesq̄ adeo esse intelligit animum reuertendi r̄ non vltmerendi videtur desinere: s; di consuetudinem detrahent: nos. Si autem sunt mola in p̄loas furtum committitur. Et arg. deo. s. apum. fere autem p̄ arg. deo. s. apum. et dicitur quo casu caritate euclat: r̄ a m̄ sui effugit. quocumq̄ loco fuerit diligat. et qui animo lucrare p̄mittit. d. insti. s. gallina.

¶ Quid de lignis. que vis flumini argos aliquando. An rapens ea eam: Respondit. s. de censibz. c. vii. re offi. aicorum. lucra facere ligna et flumini impetus impulsit in agru s; non videtur verum: s; ab hoc nec sunt occupatum. ammittit qui talia occupat. ff. de acc. r̄ de ne. s. si. necius p̄cludit q̄ relicti sunt per qualitatem rei et de voluntate domini apparat. c. vnoo iactare suum. Et committit q̄ occupans lucra facit videtur et vxo legum. ff. ad. l. ro. de iact. l. di. vbi in q̄s. Et licet huius locuati caris vna alioo dicitur: ammittit flumini ibi: cum parum differetis cum non interueniat facis de illis iactis.

¶ Sed quid habet dominus furtum appulerit talis iactes. s. q̄ sufficit denunciare domino r̄ relicto habeat. Et casu quo dominus non apparet: videtur sufficere proponere. Et si infra tempore non fuerit alleuare: tunc p̄le. Et non vult conferuare: et furtum vult euacuare: potest p̄tamen q̄ si dominus r̄ accat: nec vadat perquirendos: q̄ videtur habere. et occupanti committitur. ff. ad. l. ro. de iact. l. qui le p̄tinetur enim illa. l. statim p̄tinet perquirendi res anni flas m̄ p̄mptio q̄ erat q̄ nō dimittit dicitur per vltimas salicet ne

Q Apum vo et panonum et columbarum natura fera est: licet ex consuetudine aduolare et reuolare soleant. Et ideo tñ reputantur sub dominio alicuius: q̄ diu sunt in loco eius. Verũ si quis aucupet et amem apum in arboribus cuiuscunq; et etiam fauum, furtum non committit: licet dominus arboris possit ingredientem prohibere: nisi ex amen fuerit in suo alio recolectum: vel ipsum psequatur, sicut de panonibus et columbis dicta in sti. §. apum.

Quid de ceruis, cuniculis et alijs feris: que habent de consuetudine ire et redire ad certum locũ. Respondit qui supra, q̄ talis regula approbata ẽ vt eiusvq; adeo esse intelligantur q̄ diu habeant animum reuertendi et non vltra. Et animum reuertendi videntur desinere habere: cum reuertendi consuetudinem deseruerint: dicta in sti. §. ceruos. Si autem sunt inclusa in pratijs: vel in alijs locis: furtum committeretur. Et idem de piscib; arg. dicto. §. apum. Fere autem priuate: seu mansuete: vt galline, anseres, et huiusmodi, q̄ etia; aliquo casu turbate euolauerint: et a conspectu domini sui effugerint, quocunq; loco sunt domini sui esse intelligantur, et qui animo lucrandi retineri: furtũ pmitte. d. in sti. §. gallinaz.

Quid de lignis: que vis fluminis impulsit in agros aliquorum. An rapiens ea committat furtum? Respon. sede. consilio. c. vii. dicit q̄ vulgare est laicorum: lucrifacere ligna et alias res quas fluminis impetus impulsit in agros eorum. Quod sibi non videtur verum: nisi habeantur pro derelicto: nec sunt occupantium, immo furtum committit qui talia occupat. ff. de acquir. re. do. l. quatione. §. si necius presumit q̄ habeantur p derelictis: nisi per qualitatem rei et actus, vel aliter de voluntate domini appareat, cum nemo presumat iactare suum. Et communis consuetudo: q̄ occupans lucrifaciat videtur expresse reprobata per legem. ff. ad. l. ro. de iact. l. de precario. et ibi notat in glo. Et licet ibi loquatur de rebus iact; causa nauis alienande: tamen idem videt in istis flumine ablatis: cum parum differant ab illis iactis: cum non interueniat factus hominis: sicut in illis iactis.

Sed quid habet dominus fundi facere infra quem appullerũt tales illate res. Et satis videtur q̄ sufficiat denunciare domino: q̄ tollat vel p derelicto habeat. Et casu quo dominus vel alius p eo non apparet: videtur sufficere libellum publice proponere. Et si infra tempus statutum a iudice: non fuerint alleuare: tunc pleno iure accipiat. Et si non vult conseruare: et suum fundum impeditum vult euacuare: potest projicere. Crederem tamen q̄ si dominus taceat: nec per se, nec per alium vadat perquirendo: q̄ videatur eam pro derelicto habere, et occupanti concedatur, et videtur textus. ff. ad. l. ro. de iact. l. qui leuande. in principio. videtur enim illa. l. statim sibi necessitatẽ imponere perquirendi res amissas. At si taceat: p̄ma p̄sumptio q̄ erat q̄ nõ dimiserit derelinquendo tollitur per vltimaz scilicet, negligentie non p-

quirendo. Nec Federi. Vide etiam Danor. in. c. cum dilecti. de accu. vbi dicit. An quis debeat presumere q̄ projiciens habeat rem pro derelicta: vel ne: recurrendum est ad cõiecturas. Si enim quis projicit librum apertum in mari: presumẽdum est q̄ animo derelinquendi. Secus si clausum et panis inuolutum, et sic de similibus. Addit etiã vnũ singulare de mente Barto. in. l. fallus. ff. de fur. q̄ si quis inuenit rem alterius, et non reperiat dominum, si putant eam rem esse p derelicta, licet nõ esset, potest eam vsucapere. ff. pro derelicto per totũ. Si autem hoc non putauerit. Si tunc nõ reperit dominum: facta proclamatione debet eam dare pauperibus.

Qtrum in re parua committatur furtum, sicut magna? Res. sic, quia in furto non quod ablatum est, sed mens furãtis attendit, xiiij. q. vi. c. vltimo. Et hoc intelligendum, quando voluntas est talis q̄ etiam maiora subtraheret, vlt q̄ et ablatiõẽ parue rei dñs intelligit gravari.

Quicunq; vti re apud eum deposita: vel re ei cõmodata: ad alium vsum vel vti pignore cõmittit furtum.

Quid si mulier fecit furtum: siue ante matrimonium siue post, et vir participauit, aut vir fecit, et vxor participauit. Nunquid liceat vxori de rebus cõmunijs satisfacere? Res. fm. v. vbi est de consuetudine regionis: q̄ vir et vxor cõmunicant sibi credita et debita et contractu vel maleficio, et res furtiua adhuc existit in potestate eorum, vxor potest illam restituere, etiam contradicente marito. Idem forte esset dicendum: si inter eos nõ esset talis cõmunio. Nam quicunq; habet rem furtiua debet illam dño restituere, l. e. l. in euilem. Si autem consumpta est, potest vxor: si exp̄sse vir nõ contradicit negotia mariti gerendo, et liberando, ex timationem restituere de cõmunijs bonis. Prohibente autem marito, non credo q̄ debeat facere huiusmodi restitutionem, cum nõ habeat administrationem rerum, sed maritus bona fide, non credo q̄ esset ei iniungenda p̄nia, quasi p mortalitẽ hoc facit latenter: et sine aliorũ scandalo.

Contra quem dat actio furti? Res. fm. Mosti. contra furem: etiam si impubes sit: dummodo sit doli capax. ff. e. l. impubere. Pater etiam agit cõtra filium suum, si peculium castrense habeat, alis nõ esset iudicium inter eos. ff. eo. l. ne cum filio. Eodẽ modo agit filius, si pater ei aliquid surripiat de peculio castrensi. Item vir contra vxorem, vel contra nõ agit furti, matrimonio constante, sed datur actio in factum. Sed qui ei opem tulerit, furti tenetur. ff. eo. si quis vxori. Item datur actio furti cõtra eum, qui dedit opem, vel consilium ei qui furtum fecit. ff. eo. si is qui.

Que est pena furti? Res. dẽt. q̄ quando agitur criminaliter, scz ad penam corporalem, licet fm iura fur nõ sit suspendendus, vel demembrandus, sed aliter puniendus: puta fustigandus, vel etuladus, tamen hodie in multis locis etia; simplex fur suspenditur de cõsuetudine, quam facit rationabi

